

Τ. Ε. Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας

Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα

Διοίκηση και δραστηριότητες του Δήμου Κατερίνης

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: **Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία**
Σπουδάστρια: **Ζγιάλτου Ευρυδίκη**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2005

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οφείλω πολλές ευχαριστίες αρχίζοντας από την καθηγήτρια μου κ. Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία, για την σωστή καθοδήγηση και τις χρήσιμες συμβουλές της κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Ευχαριστώ επίσης το προσωπικό του Δήμου Κατερίνης για την βοήθεια που μου παρείχαν στην συγκέντρωση του πληροφοριακού υλικού.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο Ελαφίνας κ. Κατσάρα Πασχάλη για τις διευκολύνσεις που μου παρείχε και την υπομονή που επέδειξε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η κοινότητα, όπως και κάθε άλλο κοινωνικό δημιούργημα, εξελίσσεται με την πάροδο των χρόνων και υφίσταται ορισμένες επιδράσεις ή μεταβολές ως προς την υφή και την μορφή της ανάλογα με τις δυνάμεις που δρουν μέσα στους κόλπους της.

Για την καλύτερη κατανόηση του θέματος κρίναμε αναγκαίο να χωρίσουμε την παρούσα εργασία σε τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο προσπαθούμε να δώσουμε μια εικόνα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον Ελλαδικό χώρο. Μία αναδρομή στην πορεία του Ελληνικού Έθνους θα μας πείσει ότι οι πόλεις-κράτη στην αρχαιότητα και οι αγροτικές κοινότητες της Βυζαντινής περιόδου, αποτέλεσαν μία σταθερή βάση για την πορεία του κοινοτισμού.

Ιδιαίτερη ανάπτυξη των κοινοτήτων παρουσιάζεται κατά τα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας, όταν ο Οθωμανός κατακτητής είχε παραχωρήσει προνόμια και ελευθερίες στους Έλληνες υπόδουλους. Κατά την ίδια περίοδο ένας νέος θεσμός κάνει την εμφάνισή του. Ο θεσμός αυτός ονομάστηκε αργότερα δευτεροβάθμια Τ.Α.

Κατά την διάρκεια της Επανάστασης ο θεσμός της Τ.Α. παραμερίστηκε για τις ανάγκες του αγώνα. Μετά τη λήξη του αγώνα, τα Συντάγματα που θεσπίστηκαν δεν ανέφεραν στις διατάξεις τους την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ενώ η νομοθετική εξουσία δεν απέβαλε ποτέ την πεποίθηση της ανάγκης διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων από αιρετά όργανα.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας, όταν ανέλαβε τα ηνία της εξουσίας προσπάθησε να συγκροτήσει και να δημιουργήσει ισχυρή κεντρική διοίκηση. Περίορισε έτσι το εύρος των εξουσιαστικών αρμοδιοτήτων των τοπικών αρχόντων οι οποίοι μεθόδευσαν τη δολοφονία του ως προς αντίδραση.

Από το 1830 μέχρι το 1912 δεν έγιναν συστηματικές προσπάθειες για την αναβάθμιση και Συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού, με εξαίρεση όμως την περίοδο του Όθωνα και του Χ.Τρικούπη, ο οποίος έκανε προσπάθεια για την δημιουργία Δευτεροβάθμιας Τ.Α., οι οποίες όμως δεν ευώδωσαν.

Νέα νομοθετική ρύθμιση της Τ.Α. έγινε με τον ν.ΔΝ.Ζ. 1912. Με τον νόμο αυτό καθιερώθηκε η κοινότητα ως αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο,

παράλληλα με τους δήμους και με απλούστερη οργάνωση, προστέθηκε η καινοτομία των συνδέσμων και ανατέθηκε στις δημοτικές και κοινοτικές αρχές η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.

Μετά τη συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού το 1975 και την αναθεώρηση (1986) το πρόβλημα που παρουσιάζεται στην Ελλάδα είναι η πολυδιάσπαση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δημιουργώντας προβλήματα διοικητικά, οικονομικά, αναπτυξιακά. Σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο αυτό, ψηφίστηκαν οι νόμοι 1416/84 και 1622/86 των εθελοντικών συνενώσεων των Δήμων. Οι εθελοντικές συνενώσεις δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οπότε οδηγηθήκαμε στην υποχρεωτική συνένωση των Ο.Τ.Α. με το νόμο 2539/97.

Παρότι προχωρήσαμε στην υποχρεωτική συνένωση των Δήμων και κοινοτήτων δεν αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά τα διοικητικά, οικονομικά, αναπτυξιακά, πολιτικά προβλήματα που ευελπιστούσε να επιλύσει το νέο διοικητικό σύστημα που προέκυψε από τον νόμο του Καποδίστρια.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** αναφερόμαστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σε χώρες της Ευρώπης. Ενδεικτικά επιλέχτηκαν η Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Λιθουανία, Λετονία, Σλοβακία και Μάλτα, για να δοθεί μια ενδεικτική εικόνα των τάσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που επικρατούν στην Ευρώπη.

Ενώ στο **τελευταίο κεφάλαιο** αναφερόμαστε στο Δήμο Κατερίνης από την γέννηση του, μέχρι τις μέρες μας.

Μετά την απελευθέρωση της Κατερίνης από τους Τούρκους το 1912, το τότε κοινοτικό συμβούλιο έπρεπε να επιλύσει τα προβλήματα της πόλης που αφορούσαν την ύδρευση, άρδευση, τον ηλεκτρισμό, τη συγκοινωνία, την εγκατάσταση προσφύγων και άλλα πολλά.

Στις μέρες μας ο δήμος μετά την ψήφιση του ν.2539/97 «Περί συγκροτήσεως της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» ανέρχεται στα 93.459 στρέμματα και ο συνολικός πληθυσμός με βάση την τελευταία απογραφή (2001) σε 56.576 κατοίκους.

Ο Δήμος Κατερίνης έχει να επιδείξει σημαντικό έργο στον κοινωνικό τομέα, στις πολιτιστικές δραστηριότητες, σε αθλητικές εγκαταστάσεις.

Ο Δήμος για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων έχει συστήσει 4 δημοτικές επιχειρήσεις και 6 νομικά πρόσωπα. Αυτά είναι :

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης
- Δημοτική Επιχείρηση Δημοτική Αγορά Κατερίνης(ΔΕΔΑΚ)
- Δημοτική Επιχείρηση Ενημέρωσης -Επικοινωνίας Κατερίνης (Δ.Ε.Ε.Ε.Κ.)
- Δημοτική Επιχείρηση Πιερικού Πλατανόδασους Σβορώνου

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης
- Δημοτική Βιβλιοθήκη
- Α΄ και Β΄ ΚΑΠΗ
- Κέντρο πρόνοιας
- Οργανισμός Βρεφονηπιακής και παιδικής μέριμνας
- Α΄ και Β΄ Δημοτικό αθλητικό κέντρο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σύγχρονος ερευνητής και μελετητής ο οποίος θα θελήσει να παρακολουθήσει την ιστορική εξέλιξη των τοπικών θεσμών και συνηθειών των ελληνικών πόλεων από την αρχαιότητα έως σήμερα έχει να αντιμετωπίσει αρκετές δυσκολίες που οφείλονται κατά κύριο λόγο:

- Στην ίδια την φύση του θεσμού, παρατηρείται των τοπικών εθίμων που είναι συνάρτηση του γεωγραφικού και κοινοτικού περιβάλλοντος,
- Στην έλλειψη επαρκών τεκμηρίων για το κοινοτικό φαινόμενο κατά την Τουρκοκρατία.

Οι σωζόμενες πηγές για το θεσμό επί τουρκοκρατίας είναι λίγες, ιδίως μετά την άλωση και ως τον 17^ο αιώνα. Ικανοποιητικότερη είναι η κατάσταση μετά τον 17^ο αιώνα αλλά και πάλι οι σωζόμενες πηγές προέρχονται από ορισμένες κοινότητες μόνο κυρίως από τις νησιώτικες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

1.1 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

1.1.1 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Οι κοινότητες ήταν η βασική μορφή κοινωνικής οργάνωσης της ελληνικής χριστιανικής εθνότητας κατά την χρονική περίοδο της τουρκικής κυριαρχίας στον ελλαδικό χώρο¹.

Η ανάπτυξη και η διατήρηση των ελληνικών κοινοτήτων κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας οφείλεται στους εξής παράγοντες:

Πρώτον, Στις πανάρχαιες παραδόσεις του κοινοτικού βίου του Ελληνικού λαού. Κατά τον Κωνσταντίνο Παπαρηγόπουλο «Οι κοινότητες της Τουρκοκρατίας έχουν τα πρότυπα σε ανάλογους θεσμούς των Βυζαντινών χρόνων, που οι ρίζες τους φθάνουν σε αρχαιότερα αστικά πολιτεύματα»². Μια αναδρομή στην πορεία του ελληνικού έθνους, θα μας πείσει ότι, οι πόλεις – κράτη στην αρχαιότητα και οι αγροτικές κοινότητες της βυζαντινής περιόδου, αποτέλεσαν μια σταθερή βάση, σαν μια ιστορική μνήμη και παράδοση, αποδεικνύοντας την διαχρονική πορεία του κοινοτισμού.

Δεύτερον, Στον φορολογικό χαρακτήρα του Οθωμανικού κράτους. Αφού είτε η κοινότητα, είτε οι κοινοτικοί άρχοντες γίνονταν εκμισθωτές φόρων , με αποτέλεσμα να απαλλάσσονται οι κοινότητες από την παρουσία Οθωμανών φοροεισπρακτόρων.

Τρίτον, Στην παρακμή του Οθωμανικού κράτους. Στους πρώτους αιώνες ακμής της οθωμανικής επικυριαρχίας δεν υπήρχαν περιθώρια ανάπτυξης του κοινοτισμού, λόγω της ισχυρής συγκεντρωτικής εξουσίας. Αντίθετα λίγο πριν την κατάρρευση της είχε πάψει να ισχύει η διοίκηση των επαρχιών με το τιμαριωτικό σύστημα, παραχωρώντας

¹ Σιακούλης Νικόλαος, Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επί Τουρκοκρατίας, Καλαμάτα 2003, σελ.29

² Θεοδ. Θεόδωρου , *Ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση κατά την τουρκοκρατία και την επανάσταση του 1821*, Εκδόσεις Αφοι Τολιδή, Αθήνα 1996, σελ.158

στους Έλληνες διάφορα προνόμια όπως κοινοτικά αξιώματα, την είσπραξη των φόρων, αυτονομία, γεγονός που συνέβαλε στην ανάπτυξη της ισχύος των κοινοτήτων, απαλλάσσοντας την από την αυθαιρεσία των τοπικών Οθωμανικών οργάνων και συνδέοντας την κοινότητα απευθείας με την Πύλη ή με αξιωματούχους της Κωνσταντινούπολης .

1.1.2 ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Οι κοινότητες επί Τουρκοκρατίας μπορούν να καταταγούν σε βαθμίδες, όπως:

- Η ορθόδοξη χριστιανική εκκλησία ,με επικεφαλής τον Πατριάρχη , στον οποίο η Οθωμανική εξουσία του είχε παραχωρήσει προνομία και αρμοδιότητες (δικαστικές, φορολογικές).
- Το σύνολο των χριστιανών που ζουν σε μια πόλη π.χ στα Ιωάννινα ο πληθυσμός ήταν κατανεμημένος σε μαχαλάδες με κριτήριο το θρήσκευμα (χριστιανικοί, εβραϊκοί και μουσουλμανικοί μαχαλάδες).
- Ακόμη, κοινότητα μπορεί να θεωρηθεί το σύνολο των χωριών που βρίσκονται γύρω από μια πόλη. Στην πρωτεύουσα κάθε κάζα εδρεύουν οι διοικητικές αρχές της οθωμανικής Πύλης οι οποίες συνεργάζονται και με τις κοινοτικές αρχές της βαθμίδας αυτής σε θέματα φορολογικής φύσεως.
- Πιο σύνθετη μορφή κοινοτικής οργάνωσης είναι εκείνη που συναντάμε τον 18^ο αιώνα στο σαντζάκι, δηλαδή σε στενότερη έννοια το σύνολο των κατοίκων ενός χωριού με επικεφαλής τους κοινοτικούς άρχοντες.

Επιπλέον οι κοινότητες θα μπορούσαν να διακριθούν σε αστικές και σε αγροτικές και με κριτήριο τις ασχολίες των κατοίκων.

- Οι αστικές κοινότητες απαντώνται στις πόλεις όπου έχει

αναπτυχθεί η βιοτεχνία και το εμπόριο και οι κάτοικοι ασχολούνται με τα σχετικά επαγγέλματα.

- Οι αγροτικές απαντώνται στα χωριά και κύρια ασχολία των κατοίκων είναι οι αγροτικές εργασίες.

1.1.3 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Κάθε πόλη, κωμόπολη ή χωριό εξέλεγε από έναν μέχρι δώδεκα άρχοντες. Στη Θεσσαλονίκη ,στις Σέρρες και Τσαμάντα εκλέγονταν δώδεκα. Στη Νάουσα οκτώ ως δέκα, ενώ στα νησιά του Αιγαίου εκλέγονταν τέσσερις. Στο Μοριά (Πελοπόννησο) εκλεγόταν ένας γέροντας για κάθε χωριό.

Το εκλογικό σώμα συγκεντρωνόταν σε κοινή «συνεδρίαση» ύστερα από πρόσκληση των κοινοτικών αρχόντων που συνέρχονταν σε γενική συνέλευση όλοι οι κάτοικοι της κοινότητας για να εκλέξουν τις νέες κοινοτικές αρχές. Η θητεία των αρχόντων διαρκούσε έναν χρόνο ή έξι μήνες.

Τα κριτήρια εκλογής των αρχόντων ήταν η ικανότητα, η τιμιότητα , η ηλικία, η κοινωνική προέλευση και ο πλούτος. Στην ουσία όμως απαραίτητο κριτήριο για την ανάδειξη σε κοινοτικά αξιώματα ήταν η καταγωγή και ο πλούτος. Έτσι λοιπόν αυτόματα αποκλείονταν οι άλλες τάξεις από την διαχείριση της εξουσίας, με αποτέλεσμα να υπάρχουν συνεχείς ενδοκοινοτικές διαμάχες.

Οι κοινοτικοί άρχοντες για την αποδοτικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους είχαν στη διάθεση τους ένα ή περισσότερους γραμματείς, ο αριθμός των οποίων ποίκιλε από περιοχή σε περιοχή. Τα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας φαίνεται ότι οι κοινοτικοί άρχοντες όλων των βαθμίδων για τις υπηρεσίες που προσέφεραν κατά τη διάρκεια της θητείας τους έπαιρναν μισθό ή ημερομίσθιο³.

³ Κλειώσης Χρ. *Ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης (από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα)*, Αθήναι 1977,

Προεστοί, δημογέροντες, επίτροποι, κοτζαμπάσηδες

Οι κοινότητες διοικούνται από κοινοτικούς άρχοντες τα ονόματα των οποίων διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή. Η κοινότητα ενός χωριού διοικείται από τους γέροντες, ή πρωτόγερους. Η κοινότητα της βαθμίδας του κάζα διοικείται από τους προεστούς, δημογέροντες, επίτροπους και κοτζαμπάσηδες. Στα νησιά μέχρι το 17^ο αιώνα οι κοινοτικοί άρχοντες ήταν οι επίτροποι. Έναν αιώνα μετά χάνουν τη δύναμη τους και είναι κατώτεροι του κοτζαμπάση. Στην Μακεδονία και στην Θράκη οι κοτζαμπάσηδες ονομάζονται τσορμπατζήδες, στα Μαδεμοχώρια και στα Μαστιχοχώρια βεκίληδες.

1.1.4 ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ

Οι κοινοτικοί άρχοντες εκπροσωπούσαν την κοινότητα στις οθωμανικές αρχές. Βασικό καθήκον των κοινοτικών αρχόντων ήταν η εκτίμηση της φορολογικής δύναμης των κατοίκων. Η είσπραξη των φόρων γινόταν από τον γραμματέα της κοινότητας υπό την εποπτεία των αρχόντων.

Εκτός από τους δημόσιους φόρους που επέβαλλε η Πύλη, οι κοινοτικοί άρχοντες εισέπρατταν και άλλους έκτακτους φόρους για την αντιμετώπιση των δαπανών μισθοδοσίας των αρχόντων, του γραμματέα, του αγγελιοφόρου, της επισκευής των δρόμων και των γεφυρών κ.τ.λ.⁴.

Επιπλέον λάμβαναν όλα τα απαραίτητα μέτρα σε συνεργασία με την Οθωμανική εξουσία του κάζα, για την ασφάλεια και την φύλαξη των διοδίων.

Οι κοινοτικοί άρχοντες⁵ διορίζαν, τους γραμματείς, τους αγγελιοφόρους, τους αγροφύλακες, τους υδρονομείς, τους εκκλησιαστικούς επιτρόπους και τους δάσκαλους. Επίσης διορίζαν ένοπλους αντάρτες για να εξασφαλίσουν προστασία από τους ληστές.

⁴ Κλειώσης Χρ *Ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης (από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα)*, Αθήνα 1977,.

⁵ *Ιστορία του ελληνικού έθνους, Τόμος ΙΑ, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε, Αθήνα 1975*, σελ.139

1.1.5 ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Σε ορισμένες περιοχές παράλληλα με την διοίκηση που ασκούσαν οι κοινότητες αναπτύχθηκε αυτοδιοίκηση με ευρύτερη περιφέρεια (όπως τα Αμπελάκια, η Τσαριτσάνη). Αυτό το αυτοδιοικητικό σύστημα θα μπορούσαμε να το ονομάσουμε δευτεροβάθμια ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας η δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση πήρε δύο μορφές.

- ❖ Την πρώτη τη συναντάμε στην Πελοπόννησο και είναι η τοπική αυτοδιοίκηση κατά επαρχίες.
- ❖ Τη δεύτερη μορφή, τη συναντάμε σε ορισμένες περιοχές της Τουρκοκρατούμενης Ελλάδας, και είχε την μορφή ομοσπονδίας.

Κατά την δεύτερη περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας (1715-1821) η Πελοπόννησος ολόκληρη πλην της Μάνης αποτελούσε ενιαία διοικητική περιφέρεια, η οποία ήταν γνωστή ως πασαλίκι του Μοριά, με έδρα την Τριπολιτσά και διοικητή πασά.

Το σαντζάκι του Μοριά είχε διαιρεθεί από τους Τούρκους σε 24 βιλαέτια ⁶: Ναυπλίου, Κάτω Νεχαγέ (περιλαμβάνουν τα χωριά Κρανιδίου, Δαμάλα, Δίδυμα και Φούρνους), Αργούς, Κορίνθου, Καλαβρύτων, Βοτσίνης (Αιγαίου), Ναβαρίνου, Πατρών, Γαστούνης, Πύργου, Φαναριού, Αρκαδίας (Κυπαρισσίας), Μεθώνης, Κορώνης, Ανδρούσης, Νησιού (Μεσσήνη), Καλαμάτας, Ιμλακίων (Παρά τα σημερινά όρια των Νομών Αρκαδίας και Μεσσηνίας), Καρυταινής, Λεονταρίου, Τριπολιτσάς, Αγίου Πέτρου, Πραστού, Μύστρα και Μονεμβασίας.

Διοικητής του σαντζακιού του Μοριά ήταν ο Μόρα Βαλεσή⁷, ο οποίος συγκέντρωνε στο πρόσωπο του, στρατιωτικές, διοικητικές και

⁶ Χρήστος Κλειωσης, *Ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης (από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα)*, Αθήναι 1977, σελ.144-145

⁷ Μ. Σακελαρίου, *Η Πελοπόννησος κατά την διάρκεια της τουρκοκρατίας*, Εκδόσεις Αποτύπωση, Αθήνα 1978, σελ 83

οικονομικές αρμοδιότητες. Ως στρατιωτικός διοικητής, είχε την ευθύνη της υπερασπίσεως της Πελοποννήσου από εξωτερικούς και εσωτερικούς κινδύνους αλλά και την ενίσχυση του Οθωμανικού στρατού με στρατιωτικές δυνάμεις του Μοριά σε περίοδο πολέμου, επίσης επαγρυπνούσε για την συντήρηση των οχυρωματικών έργων του Μοριά, επέβαλε φορολογία στους κατοίκους.

Ο Πασάς της Πελοποννήσου είχε τις αρμοδιότητες Σουλτάνου σε τοπικό επίπεδο. Περιστοιχίζονται από δυο συμβούλια.

- ❖ Το ένα από αυτά ήταν το υπηρεσιακό, αποτελούμενο από Οθωμανούς αξιωματούχους της κεντρικής Διοίκησης, τον Κεχαγιά, τον Δεφτερ- Κεχαγιά, τον Μουκαπελετζή και τους καδήδες και συνεδρίαζε κάθε Δευτέρα.
- ❖ Το άλλο αποτελούνταν από αντιπροσώπους του λαού, δυο Έλληνες προύχοντες, δυο Τούρκους και έναν Διερμηνέα. Στην υπηρεσία του Μώρα – Βαλεσά ήταν ο Χριστιανός διερμηνέας διοριζόμενος από την Πύλη, αποτελεί μέλος του συμβουλίου του Βάλη, ο Ρεϊζ εφεντής δηλαδή ο αρχιγραμματέας, ο μουφτής, ο δεφτερ- Κεχαγιάς είδος φοροτεχνικού υπαλλήλου, και ο Μουκαλεπετσης υπεύθυνος του κτηματολογίου και της οροθεσίας των περιοχών.

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, μεγάλα βιοτεχνικά και εμπορικά κέντρα στάθηκαν οι κοινότητες της Τσαριτσάνης, του Τυνάρβου, της Ραψάνης, το πιο γνωστό και σπουδαίο βιοτεχνικό και εμπορικό κέντρο ήταν αυτό των Αμπελακίων. Τα Αμπελάκια κατέχουν σπουδαία θέση στην Ιστορία της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του Ελληνισμού.

Η ομόσπονδη κοινότητα των Αμπελακίων αποτελούνταν από είκοσι δύο οικισμούς – κοινότητες της κοιλάδας των Τερμπών που και η καθεμιά είχε και τη δική της κοινοτική ηγεσία. Η ομοσπονδία διοικούνταν από την γενική κοινοτική αρχή των Αμπελακίων, στην οποία συμμετείχαν ,ένας αντιπρόσωπος από κάθε οικισμό- κοινότητα και έξι από τους οικισμούς που αποτελούσαν και την έδρα της Ομοσπονδίας. Η εκλογή των μελών της γενικής συνέλευσης γινόταν από τη συνέλευση του λαού. Η θητεία των μελών της γενικής

συνέλευσης ήταν τριετής. Καθήκοντα της Ομοσπονδιακής κοινοτικής αρχής ήταν: η εκπροσώπηση των οικισμών- κοινοτήτων στις Οθωμανικές αρχές, η κατανομή και η είσπραξη φορών από κάθε οικισμό, άσκηση της γενικής διοίκησης της ομοσπονδίας. Αυτόνομη Ομοσπονδία αποτέλεσαν τα Μαντεμοχώρια της Χαλκιδικής. Η Ομοσπονδία των Μαντεμοχωρίων⁸ αποτελείται από δώδεκα κωμοπόλεις (Γαλάτιστα, Βάρδος, Ραβνά, Βάρβαρα, Λιαρίγκοβη, Νοσοβέλο, Μαχαλάς, Ισβορος, Χωρούδα, Ρεβινικά και Ιρισσός). Κάθε κωμόπολη είχε στη δικαιοδοσία της ορισμένο αριθμό χωριών, ο οποίος συνολικά ανερχόταν στα 366 χωριά.

Κάθε κωμόπολη είχε την δική της αυτοδιοίκηση. Αιρετοί εκπρόσωποι, ένας από κάθε κωμόπολη, συγκροτούσαν την δωδεκαμελή Συνέλευση της Ομοσπονδίας των Μαντεμοχωρίων, η οποία εξέλεγε τέσσερις Βεκιλίδες με ετήσια θητεία. Οι Βεκιλίδες ήταν επικεφαλής της Ομοσπονδίας των δώδεκα κωμοπόλεων αλλά οι εξουσιαστικές τους αρμοδιότητες ήταν περιορισμένες, εισηγούνταν ζητήματα σχετικά με τις υποθέσεις της Ομοσπονδίας στην δωδεκαμελή Συνέλευση.

Στην κώμη Μαχαλά έδρευε ο εκπρόσωπος της Οθωμανικής Πύλης, ο Μαντέμ Αγάς⁹ έχοντας ολιγάριθμη στρατιωτική δύναμη. Ο Μαντέμ Αγάς δεν αναμιγνυόταν στις εσωτερικές υποθέσεις της Ομοσπονδίας, ασκούσε όμως δικαστικές δικαιοδοσίες και εκτελούσε τις αποφάσεις των Βεκιλίδων.

Η Ομοσπονδία των κοινοτήτων της χερσονήσου Κασσάνδρας αποτελείται από δώδεκα χωριά, με πρωτεύουσα την κοινότητα Βαλτά. Η Ομοσπονδία διοικούνταν από δωδεκαμελές συμβούλιο, στο οποίο η κάθε κοινότητα εκπροσωπούνταν από ένα κοινοτικό άρχοντά. Στην πρωτεύουσα της Ομοσπονδίας Βαλτά έδρευε ο Τούρκος Βοεβόδας. Οι κοινότητες της Κασσάνδρας υπολογίζεται ότι στις αρχές του 14^{ου} αιώνα κατοικούνται από εφτακόσιες οικογένειες, από τις οποίες οι

⁸ Χρήστος Κλειωτής, *Ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης (από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα)*, Εκδόσεις Περγάμνη, Αθήνα 1977, σελ.179

⁹ Απόστολος Βακαλοπούλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού (τουρκοκρατία 1669-1821)*, Τόμο Β, Εκδόσεις Σφακιανική, Θεσσαλονίκη 1964, σελ.518-532

εξακόσιες ήταν οικογένειες μικροϊδιοκτητών και οι εκατό οικογένειες ενοικιαστές των μετοχιών των μοναστηριών του Άθω.

Κατά τον Ughart¹⁰ τα χωριά της Κασσάνδρας ήταν από τις πιο προηγμένες περιοχές της Ευρωπαϊκής Τουρκίας. Απολάμβαναν θρησκευτική, πολιτική και οικονομική αυτονομία, και διέθετε αναπτυγμένη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή με κύριο στοιχείο διάκρισης τη δίκαιοκατανομή εισοδήματος ανάμεσα στα μέλη της κοινότητας.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

1.2 ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Συμφωνά με την Ευρ. Μπέσιλα –Βήκα, στο νέο Ελληνικό κράτος παραμερίστηκε εντελώς ο θεσμός των κοινοτήτων που συνδεόταν τόσο στενά με τη μακρά περίοδο της δουλείας του Γένους. Τα επαναστατικά Συντάγματα της Ελλάδας δεν περιέλαβαν διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ η νομοθετική εξουσία δεν απέβαλε την πεποίθηση της ανάγκης διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων από αιρετά όργανα.

1.2.1 Α΄ ΕΘΝΟΣΥΝΉΛΕΥΣΗ

Η Α΄ Εθνοσυνέλευση συνήλθε στην Επίδαυρο στις 20/12/1821, κατήργησε τις παλιές κοινότητες με σκοπό την ενοποίηση της διοίκησης και καταπολέμηση του τοπικιστικού πνεύματος¹¹. Το Προσωρινό Πολίτευμα που θεσπίστηκε όμως, δεν έκανε καμία

¹⁰Συλλογικό Έργο, *Διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στην Μακεδονία*, Εκδόσεις Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1999,σελ 463

¹¹Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., *Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός*, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 2001, σελ135.

αναφορά στην τοπική αυτοδιοίκηση της Ελλάδος, δεν περιλάμβανε διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση. Μετέπειτα ακολούθησε όμως ο νόμος 12 της 30 Απριλίου 1822 για τον Οργανισμό των Ελληνικών Επαρχιών. Με το νόμο αυτό, η Χώρα διαιρείται σε επαρχίες και κάθε επαρχία σε αντεπαρχίες α' και β' τάξεως. Κάθε αντεπαρχία διαιρείται σε κοινότητες. Τη διοίκηση της Επαρχίας ασκούσε ο έπαρχος και της αντεπαρχίας ο αντέπαρχος, ο οποίος υπαγόταν στον έλεγχο και τις διαταγές του πρώτου. Και οι δύο ήταν διορισμένοι και όχι εκλεγμένοι. Κοινοτικοί άρχοντες ήταν οι δημογέροντες οι οποίοι εκλέγονται μεταξύ των επιφανέστερων κατοίκων της. Κάθε κοινότητα διοικούνταν από τούς δημογέροντες που εκλέγονται μεταξύ των επιφανέστερων κατοίκων της. Ο αριθμός των δημογερόντων καθοριζόταν βάσει του πληθυσμού κάθε κοινότητας, ενώ δε γίνεται καμία αναφορά για τη διαδικασία εκλογής τους, ενώ ο προαναφερόμενος νόμος δεν περιέλαβε διατάξεις για τη διαδικασία εκλογής τους.

Ένας από τους από τους δημογέροντες διορίζονταν από τη διοίκηση ως πρόεδρος της κοινότητας και υπαγόταν ως εκπρόσωπος της στον οικείο αντέπαρχο¹².

1.2.2 Β' ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Β' Εθνοσυνέλευση που πραγματοποιήθηκε στο Άστρος (Μάρτιος-Απρίλιος 1823) αναθεώρησε το «Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδας» και ψήφισε ένα νέο Σύνταγμα με το όνομα «Νόμος της Επιδαύρου». Ψηφίστηκε επίσης και ο «Οργανισμός των Ελληνικών Επαρχιών», στον οποίο ορίστηκε ότι οι επαρχίες υποδιαιρούνται σε πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Κάθε ένα από τα αυτά εξέλεγε ένα δημογέροντα ανά 100 οικογένειες. Αν ο πληθυσμός του συνοικισμού ήταν μεγαλύτερος εκλέγονταν και άλλοι δημογέροντες, όχι όμως περισσότεροι από τέσσερις. Οι δημογέροντες ασκούσαν διοικητικά, δημοσιονομικά και δικαστικά καθήκοντα, πάντα με τη σύμφωνη γνώμη

¹² Ανδριανόπουλου- Μαθιουδάκη, Ελληνική Επανάσταση και αυτοδιοίκηση, (Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης) τεύχος 5, σελ. 10.

των έπαρχων. Ήταν αρμόδιοι για την είσπραξη των φόρων και εκτελούσαν καθήκοντα ειρηνοδικών. Ο νόμος αυτός ίσχυσε παντού εκτός από την Ύδρα, Σπέτσες και Ψαρά.

1.2.3 Γ' ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Γ' Εθνοσυνέλευση που έλαβε χώρα στην Τροιζήνα (Μάρτιος-Απρίλιος 1827) με ψήφισμα της όρισε τον ήδη υπάρχοντα τρόπο ανάδειξης των δημογερόντων και καθιέρωσε την κρατική εποπτεία των οργάνων της κεντρικής διοίκησης πάνω στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η σχετική διάταξη όριζε ότι ο διοικητής, ο οποίος αντιστοιχούσε με το σημερινό νομάρχη, επαγρυπνούσε για τις πράξεις των δημογερόντων.

1.2.4 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ (1828-1831)

Η τάση δημιουργίας ενός συγκεντρωτικού κράτους κορυφώνεται με τον Καποδίστρια¹³. Ο Καποδίστριας αμέσως μετά την άφιξη του στην Ελλάδα τον Ιανουάριο του 1828 οργανώνει προσωρινή διοικητική μηχανή στην Πελοπόννησο και στα νησιά. Στη Στερεά δεν ήταν δυνατό να γίνει το ίδιο, γιατί συνεχίζονταν οι πολεμικές επιχειρήσεις.

α) Διοικητικό σύστημα

Ο Καποδίστριας διαίρεσε την Ελληνική επικράτεια σε τμήματα. Η Πελοπόννησος χωρίστηκε σε επτά, τα νησιά σε έξι και όταν απελευθερώθηκε η Στερεά σε δύο. Κάθε τμήμα διαιρέθηκε σε επαρχίες και κάθε επαρχία σε πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά.

Στα τμήματα αυτά προϊστάμενοι ήταν έκτακτοι επίτροποι. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κυβερνήτη στους δημογέροντες, αντιλαμβάνεται τα επαρχιακά και κοινοτικά όργανα ως όργανα της κρατικής διοίκησης και όχι της αυτοδιοίκησης και ως συμβούλους και εκτελεστές των οδηγιών των εκτάκτων επιτρόπων¹⁴.

¹³ Μπέσιλα-Βήκα Ευρ. & Παπαγιάννης Δον., Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 1997, σελ. 12

¹⁴ Μπέσιλα-Βήκα Ευρ. & Παπαγιάννης Δον., Σύγχρονες αρμοδιότητες της

β)Εκλογικό σύστημα

Κάθε πόλη, κωμόπολη και χωριό είχε, ανάλογα με τον αριθμό των οικογενειών από έναν έως τέσσερις δημογέροντες. Αυτοί ήταν αιρετοί και η εκλογή τους γινόταν από κατάλογο που περιλάμβανε διπλάσιο ή τριπλάσιο αριθμό υποψηφίων. Μπορούσαν να εκλεγούν όσοι πλήρωναν περισσότερους φόρους , είχαν συμπληρώσει το 25^ο έτος της ηλικίας τους και ήταν γραμμένοι σε κατάλογο που καταρτιζόταν από τον έκτακτο επίτροπο. Οι δημογέροντες των πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών μαζί με τον έκτακτο επίτροπο εξέλεγαν στην κεντρική πόλη της επαρχίας, δύο ή τρεις δημογέροντες (ανάλογα με τους κατοίκους της επαρχίας), οι οποίοι, μαζί με τους δημογέροντες της κεντρικής πόλης της επαρχίας, σχημάτιζαν την επαρχιακή δημογερουσία¹⁵..

Αργότερα (Ιανουάριος 1830) καταργήθηκαν οι έκτακτοι επίτροποι και τους αντικατέστησαν οι διοικητές. Οι επαρχιακές δημογερουσίες αντικαταστάθηκαν με τη σειρά τους από τετραπλάσιο αριθμό υποψηφίων, που τους μισούς υποδείκνυε η Γερουσία και τους άλλους μισούς οι τοπικές αρχές.

γ) Καθήκοντα των τοπικών αρχόντων ήταν τα εξής:

Οι δημογέροντες είχαν την ευθύνη για την υγεία, την αγορανομία και τις καθημερινές υποθέσεις¹⁶.

δ)Τοπικοί άρχοντες

Με ψήφισμα αργότερα (Ιανουάριος 1830) καταργήθηκαν οι έκτακτοι επίτροποι και τους αντικατέστησαν οι διοικητές. Οι επαρχιακές δημογερουσίες αντικαταστάθηκαν με τη σειρά τους από τετραπλάσιο αριθμό υποψηφίων, που τους μισούς υποδείκνυε η Γερουσία και τους άλλους μισούς οι τοπικές αρχές.

Δυστυχώς το οργανωτικό έργο του Κυβερνήτη διακόπηκε γρήγορα, αφού δολοφονήθηκε το Σεπτέμβριο του 1831.

Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 1997, σελ. 12

¹⁵ Ανδριανόπουλου- Μαθιουδάκη, Ελληνική Επανάσταση και αυτοδιοίκηση, σελ. 14

¹⁶ *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Τόμος ΙΑ, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε, Αθήνα 1975

1.2.5 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ(1833-1835)

α)Διοικητική σύστημα

Οι αλλαγές που επέφεραν οι Αντιβασιλείς, αφορούσαν στο σχηματισμό των δήμων, τη θεσμική τους οργάνωση, τη διάκριση των δημοτών σε ενεργούς και μη και το σύστημα εκλογής των δημοτικών αρχών¹⁷ . Το Ελληνικό Βασίλειο διαιρέθηκε σε δήμους, οι οποίοι και θεωρήθηκαν η μικρότερη μονάδα του κράτους.

β)Τοπικοί άρχοντες

Τα μόνα πρόσωπα που κατείχαν σημαντικό αξίωμα στις περιφέρειες τους ήταν οι δήμαρχοι. Οι δήμαρχοι αυτοί, που συνολικά έφταναν τους 400 περίπου, επιλέγονταν με μεγάλη προσοχή.

γ)Εκλογικό σύστημα

Οι παλαιοί δήμαρχοι και τα δημοτικά συμβούλια που υπήρχαν κατάρτιζαν τους εκλογικούς καταλόγους και φρόντιζαν για την εκλογή των νέων δημοτικών συμβουλίων. Κάθε συμβούλιο, σε συνεργασία με ένα μικρό σώμα εκλεκτόρων, διάλεγε τρεις υποψηφίους. Απ' αυτούς το δήμαρχο τον διάλεγε το στέμμα, σε περίπτωση που επρόκειτο για μεγάλους δήμους, είτε ο υπουργός των Εσωτερικών , στην περίπτωση των μικρότερων δήμων. Η θητεία του δημάρχου ήταν τρία χρόνια εκτός αν στο μεταξύ απολυόταν με συνοπτική διαδικασία.

δ)Καθήκοντα των τοπικών αρχόντων ήταν τα εξής:

Στις αρμοδιότητες των δήμων ανήκε η τοπική και αγροτική αστυνομία, η ίδρυση και συντήρηση δημοτικών σχολείων, η κατασκευή και συντήρηση δημοτικών οδών και γενικά η εκτέλεση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από την κοινωνική αποστολή των δήμων. Η άσκηση εποπτείας στις πράξεις των δημοτικών συμβουλίων είχε ανατεθεί στους νομάρχες. Ο

¹⁷ Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός , Εκδόσεις Σάκκουλας , Αθήνα 2001, σελ139

νομάρχης ασκούσε όχι μόνο έλεγχο νομιμότητας αλλά και ουσιαστικό έλεγχο.

1.2.6 ΟΘΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1836-1862)

Σύνταγμα του 1844

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης αναγνωρίστηκε συνταγματικά για πρώτη φορά στην Ελλάδα από το Σύνταγμα του 1844. Με αυτό ο δήμος αναγνωρίστηκε έμμεσα, ως μονάδα τοπικής αυτοδιοίκησης.

1.2.7 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α

Σύνταγμα του 1864

Με το Σύνταγμα του 1864 καθιερώθηκε η άμεση εκλογή των δημοτικών αρχών. Η εκλογή τους θα γίνεται με καθολική και μυστική ψηφοφορία με σφαιρίδια. Έτσι έπαψε να υπάρχει η διάκριση μεταξύ αμέσου εκλογής των δημοτικών συμβούλων και εμμέσου εκλογής του δημάρχου και των παρέδρων. Δικαίωμα εκλογής είχαν οι δημότες που είχαν κάποια περιουσία στο δήμο ή ασκούσαν κάποιο επάγγελμα στα πλαίσια του δήμου. Επιπλέον καταργήθηκε και η μέχρι τότε ιδιότητα του «μάλλον φορολογουμένου», για την άσκηση του ενεργητικού εκλογικού δικαιώματος. Πάντως το Σύνταγμα του 1864 υπήρξε πράγματι το πρώτο ελληνικό Σύνταγμα που αναγνώριζε το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και περιέλαβε εγγυήσεις ορθότερης λειτουργίας της διαδικασίας εκλογής των οργάνων αυτών.

1.2.8 Οι μεταρρυθμίσεις του Χαρίλαου Τρικούπη

Κατά την πρώτη μικρή διάρκεια πρωθυπουργία του (1875) ο Χ. Τρικούπης, κατέθεσε στην βουλή τρία σχέδια νόμων¹⁸: α) το «περί

¹⁸ Χρήστος Κλειώσης, *Ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης (από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα)*, Αθήναι 1977, σελ. 415

της Νομαρχιακής Επιτροπής», β) το «περί κοινοτήτων» και το «περί τροποποιήσεως του περί δήμων Νόμου».

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Με το πρώτο σχέδιο, ο Νομός μετατρεπόταν σε αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο.

Συγκεκριμένα προβλεπόταν:

Ο Νομός αποτελούσε αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο.

Η διοίκηση του Νομού ανήκε στην Νομαρχιακή Επιτροπή, η οποία αποτελούνταν από ίσο με τις επαρχίες αριθμό αιρετών μελών.

Ο πρόεδρος της Νομαρχιακής Επιτροπής εκλεγόταν μεταξύ των μελών της.

Ο γραμματέας και το λοιπό προσωπικό της Νομαρχίας διοριζόταν από την Νομαρχιακή Επιτροπή.

Αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Επιτροπής ήταν:

α) Η διοίκηση και η διαχείριση των κτημάτων του Νομού.

β) Η άσκηση εποπτείας στη διοίκηση των δήμων.

γ) Η ψήφιση του προϋπολογισμού του Νομού.

δ) Η εκδίκαση των εφέσεων των δημοτικών συμβουλίων κατά των αποφάσεων των Νομαρχών πάνω στους δημοτικούς προϋπολογισμούς και πάνω σε ορισμένα θέματα που αφορούσαν την γενικότερη διοίκηση.

ε) Η γνωμοδότηση πάνω σε θέματα που αφορούσαν τη γενικότερη διοίκηση.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Τα θέματα που αφορούσαν τη δημοτική αυτοδιοίκηση ο Τρικούπης τα ρύθμιζε με τα σχέδια των Νόμων, «περί κοινοτήτων»

και «περί τροποποιήσεως του περί Δήμων νόμου».

Με το σχέδιο Νόμου «περί κοινοτήτων», η κοινότητα δεν μετατρεπόταν σε νομικό πρόσωπο αλλά αποκτούσε ιδιόμορφη νομική προσωπικότητα εντός του νομικού προσώπου του δήμου. Κοινότητα μπορούσε να αποτελέσει κάθε χωριό υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η διοίκηση της ανήκε σε έναν πάρεδρο και τρεις αιρετούς κοινοτικούς συμβούλους, που εκλέγονταν συγχρόνως με τις δημοτικές αρχές.

Με το σχέδιο Νόμου «περί τροποποιήσεως του περί Δήμων νόμου» έγιναν ορισμένες μεταβολές που αφορούσαν, κυρίως, το καθεστώς της εγκρίσεως των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου από τον Νομάρχη. Οι τροποποιήσεις αυτές έγιναν με γνώμονα το σχέδιο Νόμου «περί της Νομαρχιακής Επιτροπής».

1.2.9 Σύνταγμα του 1911

Το Σύνταγμα του 1911 παρέλειψε το άρθρο 105 του προηγούμενου Συντάγματος που ανέφερε ότι η ψηφοφορία ήταν μυστική και γινόταν με σφαιρίδια. Από την άλλη πλευρά ενισχύθηκε η αρχή της καθολικότητας της ψηφοφορίας στις δημαρρεσίες. Τέλος καταργήθηκε και το άμεσο της εκλογής.

1.2.10 Οι μεταρρυθμίσεις του Ελευθέριου Βενιζέλου

Με το Σύνταγμα του 1911 το μόνο που προστέθηκε στην εκλογή των δημοτικών αρχών ήταν η καθολική ψηφοφορία. Εξασφαλίστηκε δηλαδή για τις δημοτικές εκλογές το γενικό εκλογικό δικαίωμα. Το Σύνταγμα λοιπόν ενήργησε στην προκειμένη περίπτωση σαν απλός εκλογικός νόμος.

Νέα νομοθετική ρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης έγινε με το νόμο ΔΝΖ' του 1912. Καθιερώθηκε η κοινότητα ως αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο, παράλληλα με τους δήμους και με μόνη διαφορά την

απλούστερη οργάνωση. Υπήρχαν πλέον δύο είδη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, οι δήμοι και οι κοινότητες ή αλλιώς οι αστικοί και οι αγροτικοί.

Ο νομός ΔΝΖ' πρόσθεσε την καινοτομία των συνδέσμων. Μπορούσαν δηλαδή δύο ή περισσότερες κοινότητες να ιδρύσουν ένα ιδιαίτερο νομικό πρόσωπο για την εξυπηρέτηση κοινών τοπικών συμφερόντων.

Σημαντική διατάξη του νόμου ήταν εκείνη που όριζε το περιεχόμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης: Εις την αρμοδιότητα του κοινοτικού συμβουλίου υπάγεται πάσα υπόθεσις αναφερόμενη εις τα τοπικά συμφέροντα της κοινότητας, εφόσον ο νόμος δεν ώρισεν άλλως¹⁹. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανατέθηκε στις δημοτικές (δήμαρχο, πάρεδρο, δημοτικό συμβούλιο, δημαρχιακή επιτροπή) και κοινοτικές αρχές (κοινοτικό συμβούλιο), οι οποίοι εκλέγονταν από το λαό έμμεσα κάθε τέσσερα χρόνια. Εξαίρεση αποτελούσε ο πρόεδρος της κοινότητας, ο οποίος εκλεγόταν μεταξύ των κοινοτικών συμβούλων.

1.2.11 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Σύνταγμα του 1925/1927

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά πλήρως από τις διατάξεις του άρθρου 104 του Συντάγματος του 1925 και οι οποίες περιλήφθηκαν με ορισμένες τροποποιήσεις στο άρθρο 107 του Συντάγματος του 1927²⁰. Την πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούσε ο δήμος ή η κοινότητα. Το Σύνταγμα προέβλεπε τοπική αυτοδιοίκηση δύο βαθμών, ανεξάρτητα από τους

¹⁹ Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 2001, σελ146

²⁰ Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 2001, σελ150

δήμους και τις κοινότητες καθώς και από τους συνδέσμους κοινοτήτων ή δήμων και κοινοτήτων. Οι αποφάσεις για θέματα που αφορούσαν τις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης λαμβάνονταν έμμεσα από όργανα, τα όποια εκλέγονταν με καθολική ψηφοφορία, ή άμεσα από τους ενεργούς πολίτες κάθε αυτοδιοικούμενης περιφέρειας. Στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, ανεξαρτήτως βαθμίδας, η κεντρική εξουσία θ' ασκούσε ανώτατη εποπτεία. Το Σύνταγμα του 1927 καταργήθηκε με ψήφισμα της Εθνικής Συνέλευσης τον Οκτώβριο του 1935. Μετά την κατάργηση του ίσχυσε το Σύνταγμα του 1864 όπως αναθεωρήθηκε το 1911.

1.2.12 ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Σύνταγμα του 1952

Το Σύνταγμα αυτό δήλωνε ρητά ότι η διοικητική οργάνωση του Κράτους βασίζεται στην αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση. Η εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών γίνεται με καθολική ψηφοφορία. Η αρχή της άμεσης και μυστικής ψηφοφορίας δεν ίσχυσε με το Σύνταγμα αυτό. Οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης αφορούσαν το περιβάλλον, (υπόνομοι, αποχέτευση, δρόμοι, πλατείες, ύδρευση, καθαριότητα) την αναψυχή (άλση, χώροι αναψυχής, παιδικοί κήποι) τις εμπορικές, τις παραγωγικές και αναπτυξιακές υπηρεσίες.

Περίοδος 1968/1973

Το Σύνταγμα της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών (Παπαδόπουλος, Πατακός, Μακαρέζος) περιείχε διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση. Έμειναν όμως χωρίς ισχύ, αφού το ίδιο το περιεχόμενο τους αναιρούσε ίσως το σημαντικότερο στοιχείο της τοπικής αυτοδιοίκησης, το αιρετό των αρχών της.

1.2.13 ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Σύνταγμα του 1975

Το Σύνταγμα του 1975 κατοχυρώνει ουσιαστικά την τοπική αυτοδιοίκηση. Κατοχυρώνει συγκεκριμένα: α) την ύπαρξη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ως εδαφικών νομικών προσώπων, β) την άμεση εκλογή των οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, γ) την αυτοτέλεια των οργανισμών αυτών, δ) την κρατική εποπτεία και ε) τη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

1.2.14 Μεταρρυθμίσεις

- **Σχέδιο Ιωάννης Καποδίστριας**

Η πολυδιάσπαση της α' βάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούσε τη βασική πτυχή του προβλήματος για τη δημογραφική, οικονομική και αναπτυξιακή καχεξία των Ο.Τ.Α. της χώρας, με τους μικρούς Δήμους να μην είναι σε θέση να εκπληρώσουν την αποστολή τους. Η κατακερματισμένη Τοπική Αυτοδιοίκηση παρείχε άνιση ποιότητας υπηρεσίες στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών ενώ ταυτόχρονα δεν μπορούσαν να γίνουν αποδέκτες νέων αρμοδιοτήτων οι οποίες να παρέχονται πλησιέστερα στους πολίτες.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος της πολυδιάσπασης θα ολοκληρωνόταν με την ανασυγκρότηση ή την ανακυττάρωση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.²¹

Ο νόμος 2539/1997 « Περί συγκροτήσεως της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Σχέδιο Ιωαν. Καποδίστριας) προτείνει τον εκσυγχρονισμό του τοπικού πολιτικού συστήματος. Ενισχύει το ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης και ανασυγκροτεί τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Περίληπτικά το περιεχόμενο του νόμου περιλαμβάνει:

²¹ ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, « Πρόταση για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 1997, σελ 13.

α) συνιστώνται κατά νομό νέοι δήμοι και κοινότητες που προκύπτουν από τη συνένωση των υφιστάμενων δήμων και κοινοτήτων.

β) Τα κριτήρια διάκρισης των δήμων και κοινοτήτων είναι για μεν τους νέους ΟΤΑ το πληθυσμιακό κριτήριο των 1000 κατοίκων για δε αυτούς που παραμένουν χωρίς μεταβολή το κριτήριο της ιδιαίτερης γεωγραφικής θέσης.

γ) Τα δημοτικά διαμερίσματα του νόμου 2539/1997 διακρίνονται ως εξής: Σε εκείνα που έχουν περισσότερους από 300 κατοίκους, στα οποία ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι και δημοτικός σύμβουλος. Εκείνα που έχουν λιγότερους από 300 κατοίκους και εκπροσωπούνται με τριμελές τοπικό συμβούλιο, πρόεδρος του οποίου είναι ο δημαρχικός πάρεδρος και το δημοτικό διαμέρισμα που αποτελεί την έδρα του νέου δήμου, το οποίο εκπροσωπείται από δικά του όργανα αλλά υπάγεται απευθείας στη δημοτική αρχή. Στο άρθρο 2 του νόμου αυτού προβλέπεται πως οι συνιστώμενοι νέοι δήμοι αρχίζουν να λειτουργούν από τη εγκατάσταση των αρχών τους, οι οποίες θα προέκυπταν από τις γενικές δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του Οκτωβρίου 1998 δηλ, από 1.1.1999.

δ) Οι νέοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης καθίστανται από την έναρξη της λειτουργίας τους καθολικοί διάδοχοι των καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων και υπεισέρχονται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνενωθέντων δήμων και κοινοτήτων.

• **Σύνταγμα του 2001(Το άρθρο 102):**

Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπική αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και

οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως ο νόμος ορίζει.

Με νόμο μπορεί να προβλέπονται για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που διοικούνται από αιρετά όργανα.

Το κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως ο νόμος ορίζει. Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές, όπως ο νόμος ορίζει.

Τα κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το κράτος. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης .

• ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΗΣΕΑΣ

Η ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να υποστηρίξει τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού καταρτίζει με το ν.3274/2004 το Πρόγραμμα Θησέας. Στόχος αυτού του προγράμματος είναι η αρμονική, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη των ΟΤΑ σύμφωνα με τις φυσικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες τους. Στην κατεύθυνση αυτή το πρόγραμμα καταρτίστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε:

α) να υπάρξει ένας συνολικός και αποτελεσματικός συντονισμός των επί μέρους πολιτικών που εφαρμόζονται για τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού,

β) να αξιοποιηθούν με τον ορθολογικότερο τρόπο οι χρηματοδοτήσεις των ΟΤΑ διαφυλάσσοντας το κύρος τους, ενισχύοντας τις μεταξύ τους συνεργασίες και βελτιώνοντας την αποδοτικότητα τους.

Η εφαρμογή του προγράμματος έχει πενταετή διάρκεια (2005-2009) με δυνατότητα παράτασης για δύο επιπλέον έτη.

Στα πλαίσια του προγράμματος Θησέας και συγκεκριμένα στο υποπρόγραμμα 2 που αναφέρεται στην αρμονική, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη, ενισχύονται οι διαδημοτικές συνεργασίες και οι συνεργασίες των ΟΤΑ πρώτου βαθμού σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο καθώς και η συμμετοχή τους σε κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ίδιο ισχύει και για το υποπρόγραμμα 3 που αναφέρεται στη διασφάλιση των απαραίτητων υποδομών και υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας και πρόληψης καθώς και στη διατήρηση της τοπικής πολιτισμικής κληρονομιάς.

Έτσι το πρόγραμμα Θησέας ενθαρρύνει και στηρίζει τις διαδημοτικές συνεργασίες αναπτυξιακού χαρακτήρα μετεξελίσσοντας την «ατομική» προσπάθεια του εκάστοτε δήμου σε «συλλογική», ενώ παράλληλα εγγυάται τη συλλογική ευθύνη και επιτυχία.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

1.3.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Το Σύνταγμα του 1912 και συγκεκριμένα ο νόμος ΔΝΖ²² εισήγαγε μια καινοτομία, το θεσμό των συνδέσμων κοινοτήτων. Υπήρχε δηλαδή η δυνατότητα σε δύο ή περισσότερες κοινότητες να ιδρύσουν ένα ιδιαίτερο νομικό πρόσωπο για την εξυπηρέτηση κοινών τοπικών συμφερόντων ή για την εκτέλεση κοινών τοπικών υπηρεσιών. Η δυνατότητα αυτή έδινε μια λύση στα προβλήματα που δημιουργούσε η καθαρά στενή τυπική βάση στην ίδρυση κοινοτήτων και η έλλειψη δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με το νόμο 1416/84 και συγκεκριμένα το άρθρο 23 αναφέρεται ότι:

Με κοινή απόφαση των υπουργών εθνικής οικονομίας, εσωτερικών και χωροταξίας, οικισμού και περιβάλλοντος, που εκδίδεται με σύμφωνη γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, μπορούν για αναπτυξιακούς σκοπούς, να προσδιορίζονται γεωγραφικές ενότητες (περιοχές) με βάση τις γεωοικονομίες, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες.

Οι δήμοι και οι κοινότητες, που περιλαμβάνονται σ' αυτήν τη γεωγραφική ενότητα, μπορούν να συνιστούν αναπτυξιακό σύνδεσμο.

Η πρωτοβουλία και η κίνηση της διαδικασίας, για τη σύσταση αναπτυξιακού συνδέσμου μπορεί να γίνει από δύο ή περισσότερους δήμους ή τον αρμόδιο νομάρχη.

Με απόφαση του νομάρχη και μετά από σύμφωνη γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου μπορεί να γίνει υποχρεωτική η συμμετοχή δήμου ή κοινότητας στον αναπτυξιακό σύνδεσμο, εφόσον συμφωνούν για τη σύσταση του τουλάχιστον τα δύο τρίτα των οργανισμών τοπικής

²² Μπέσιλα-Βήκα Ευρ. Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 1997, σελ. Παπαγιάννης Δον., Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 1997, σελ.

αυτοδιοίκησης της οικείας γεωγραφικής ενότητας και ο πληθυσμός τους είναι μεγαλύτερος του πενήντα στα εκατό του πραγματικού πληθυσμού της ενότητας.

Κατά την κατάρτιση του περιφερειακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, προβλέπεται και ειδικό πρόγραμμα για τους αναπτυξιακούς συνδέσμούς. Το πρόγραμμα αυτό καταρτίζεται μετά από εισηγήσεις των νομαρχιακών συμβουλίων.

Επιτρέπεται η επιχορήγηση αναπτυξιακών συνδέσμων από τους φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 1256/82 για την εκτέλεση έργων την κάλυψη δαπανών τους και την πληρωμή αποδοχών του προσωπικού τους .

Με το νόμο **2218/94** θεσμοθετήθηκαν τα **Συμβούλια Περιοχής**. Η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση συγκροτήθηκε σε 492 Συμβούλια Περιοχής. Σ' αυτά ανατέθηκε ο σχεδιασμός και η υποστήριξη διακοινοτικών πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης, η παροχή κοινών υπηρεσιών και η εκτέλεση διακοινοτικών έργων²³. Έτσι η ευχέρεια της εκχώρησης αρμοδιοτήτων από τις κοινότητες σε συνδυασμό με τη δυνατότητα απόκτησης αυτοτελούς διοικητικού μηχανισμού καθιστούσε τα Συμβούλια Περιοχής μήτρες των νέων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατά κανόνα τα Συμβούλια Περιοχής λειτούργησαν ως μηχανισμοί ανακατανομής των πιστώσεων μεταξύ των κοινοτήτων και εκτέλεσης μικρών κοινοτικών έργων. Τα Συμβούλια Περιοχής δεν απέτυχαν ως θεσμός αλλά και δεν εξελίχθηκαν λόγω ανασταλτικών παραγόντων που πήγαζαν τόσο από το Κράτος όσο και από τους τοπικούς φορείς.

Με το νόμο **2539/97 (Σχέδιο Ιωάννη Καποδίστρια)** άλλαξε ο

²³ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., « Πρόταση για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 1997, σελ 13.

χάρτης της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και έγινε πιο σαφές το πλαίσιο των διαδημοτικών συνεργασιών. Συγκεκριμένα με το άρθρο 23 ορίζεται ότι:

Ο δήμος μπορεί να συνάπτει με όμορους δήμους και κοινότητες συμβάσεις με τις οποίες αναλαμβάνει την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησης της. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας». Σε αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του αναλαμβάνοντος δήμου.

Στις συμβάσεις αυτές ορίζεται ο τρόπος άσκησης της ανατιθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησης της και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μέρων ιδίως: α) ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης, β) η απασχόληση προσωπικού των συμβαλλομένων ή, η σύσταση πρόσθετων θέσεων προσωπικού στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του αναλαμβάνοντος δήμου, γ) τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης τα οποία μπορούν να προέρχονται και από τους ΚΑΠ, τη ΣΑΤΑ, τέλη δικαιώματα και εισφορές, ε) το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης, στ) τα όργανα παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης.

Οι προβλεπόμενες στη σύμβαση δαπάνες εγγράφονται ως υποχρεωτικές στους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων ΟΤΑ και αποδίδονται στον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα δήμο.

Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις μπορεί να φέρουν ως διακριτικό τον τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία....» που συμπληρώνεται με τα ονόματα των συμβαλλόμενων ΟΤΑ ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των ΟΤΑ αυτών

Οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για τη σύναψη συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών εκάστου.

Ο Νόμος **2946/01** εισάγει ένα νέο θεσμό διαδημοτικής συνεργασίας, τη **Συμπολιτεία**. Συγκεκριμένα το άρθρο 12 του παραπάνω νόμου αναφέρει:

Συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων

1. Όμοροι Δήμοι ή Κοινότητες, με συνολικό πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων, μπορεί να συνιστούν με αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων τους, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, Συμπολιτεία. Η Συμπολιτεία αποτελεί σύνδεσμο των Ο.Τ.Α. που τη συγκροτούν, κατά την παρ. 3 του άρθρου 102 του Συντάγματος και έχει σκοπό τη συγκρότηση υπηρεσιών για την αποκλειστική άσκηση αρμοδιοτήτων των μελών της και την παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους τους, ιδίως στους τομείς της τεχνικής υποστήριξης, της οικονομικής διαχείρισης και της δημοτικής αστυνόμευσης. Προκειμένου για νησιά με πληθυσμό μικρότερο των πενήντα χιλιάδων (50.000), η Συμπολιτεία περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλους τους Δήμους και τις Κοινότητες, τουλάχιστον ενός νησιού.

1.3.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.3.2.1. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Π.Δ. 48/99 μέλη της ΚΕΔΚΕ είναι υποχρεωτικά όλες οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων των νομών, οι οποίες συμμετέχουν στα όργανα αυτής με τους νόμιμους εκπροσώπους τους.

Η ΚΕΔΚΕ αποτελείται από πέντε εκτελεστικά όργανα, τα οποία είναι:

1. Η Γενική Συνέλευση
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο
3. Η Εκτελεστική Επιτροπή
4. Ο Πρόεδρος
5. Το Εποπτικό Συμβούλιο.

Πρώτο Η Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ αποτελείται από τους εκπροσώπους όλων των ΤΕΔΚ της χώρας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΤΕΔΚ, εκπρόσωποι για την Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ μπορούν να είναι Δήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι ή Πρόεδροι Κοινοτήτων.

Προεδρείο στη Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ είναι το Διοικητικό της Συμβούλιο.

Δεύτερο Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ και η θητεία τους διαρκεί καθ'όλη τη δημοτική περίοδο. Η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 32, λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα και αποφάσεις για την επίτευξη των σκοπών της ΚΕΔΚΕ, ψηφίζει τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης της ΚΕΔΚΕ, Επίσης ψηφίζει όλους τους κανονισμούς της ΚΕΔΚΕ.

Τρίτο Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΚΕΔΚΕ αποτελείται από ένδεκα (11) μέλη. Μέλη της εκτελεστικής επιτροπής είναι ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, ο οποίος είναι και Πρόεδρός της, οι δύο Αντιπρόεδροι και ο Γενικός Γραμματέας. Τα υπόλοιπα επτά (7) μέλη της είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Εκτελεστική Επιτροπή καταρτίζει τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό εσόδων και εξόδων της ΚΕΔΚΕ και συντάσσει το πρόγραμμα δράσης αυτής, τα οποία υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Τέταρτο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 34 , ορισμένες από τις αρμοδιότητες του προέδρου, είναι οι εξής:

- α. Εκπροσωπεί την ΚΕΔΚΕ στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή και δίνει τους όρκους που επιβάλλονται στην ΚΕΔΚΕ.
- β. Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η ΚΕΔΚΕ.
- γ. Λαμβάνει κάθε μέτρο με το οποίο προωθούνται και προστατεύονται τα συμφέροντα της ΚΕΔΚΕ.
- δ. Επιλαμβάνεται θεμάτων αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου ή της εκτελεστικής Επιτροπής, όταν από την καθυστέρηση δημιουργείται προφανής κίνδυνος ή ζημία των συμφερόντων της ΚΕΔΚΕ, τα οποία φέρει για επικύρωση στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Δ.Σ. ή της Ε.Ε. ανάλογα.

Πέμπτο Το Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ μεταξύ των εκπροσώπων των ΤΕΔΚ για όλη τη δημοτική περίοδο. Το Εποπτικό Συμβούλιο ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση της ΚΕΔΚΕ. Η έκθεση η οποία προκύπτει από την οικονομική διαχείριση του Εποπτικού Συμβουλίου αποστέλλεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, στο Διοικητικό Συμβούλιο στον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ο ασκεί εποπτεία στην ΚΕΔΚΕ καθώς και στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση η οποία και αποφασίζει σχετικά.

1.3.2.2. ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 48/99 η τοπική ένωση δήμων και κοινοτήτων κάθε νομού αποτελείται υποχρεωτικά από όλους τους δήμους και τις κοινότητες του νομού.

Η Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων αποτελείται από πέντε εκτελεστικά όργανα, τα οποία είναι:

1. Η Γενική Συνέλευση.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο.
3. Η Εκτελεστική Επιτροπή.
4. Ο Πρόεδρος.
5. Το Εποπτικό Συμβούλιο.

Πρώτο Μέλη της Γενική Συνέλευση, μπορούν να είναι:

Δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων, εκπρόσωποι των δήμων του νομού (δημοτικοί σύμβουλοι). Η Γενική Συνέλευση εγκρίνει τον κανονισμό λειτουργίας της.

Δεύτερο Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την ΤΕΔΚ τα μέλη της οποίας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση.

Λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα και αποφάσεις για την επίτευξη των σκοπών της ΤΕΔΚ.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Π.Δ. 48/99 αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελούν η ψήφιση του προϋπολογισμού, του απολογισμού και

το ετήσιο πρόγραμμα δράσης της ΤΕΔΚ, ψηφίζει όλους τους κανονισμούς της ΤΕΔΚ.

Τρίτο Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤΕΔΚ, είναι ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος, ο γραμματέας και δύο ακόμη μέλη του διοικητικού συμβουλίου αυτής.

Αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής αποτελούν, η κατάρτιση του προϋπολογισμού και του απολογισμού εσόδων και εξόδων της ΤΕΔΚ, η σύνταξη του προγράμματος δράσης, καθώς και όσες αρμοδιότητες της μεταβιβάζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Τέταρτο Πρόεδρος της ΤΕΔΚ είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ.2 ορισμένες από τις αρμοδιότητες του Προέδρου είναι:

- α. Εκπροσωπεί την ΤΕΔΚ στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή και δίνει τους όρκους που επιβάλλονται στην ΤΕΔΚ.
- β. Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η ΤΕΔΚ.
- γ. Λαμβάνει κάθε μέτρο με το οποίο προωθούνται και προστατεύονται τα συμφέροντα της ΤΕΔΚ.
- δ. Επιλαμβάνεται θεμάτων αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν δημιουργείται προφανής κίνδυνος ή ζημία των συμφερόντων της ΤΕΔΚ, τα οποία φέρει για επικύρωση στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση αυτού.
- ε. Εκτελεί τις αποφάσεις των οργάνων της ΤΕΔΚ.

Πέμπτο Το Εποπτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 7 αποτελείται από τρία μέλη για τις ΤΕΔΚ με αριθμό μελών Γενικής Συνέλευσης έως και εκατόν τριάντα εννέα (139) και από πέντε μέλη για τις ΤΕΔΚ με εκατόν σαράντα (140) και πλέον μέλη στη Γενική τους.

Το Εποπτικό Συμβούλιο ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση της ΤΕΔΚ.

Η έκθεση του Εποπτικού Συμβουλίου αποστέλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο, στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και προς την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση.

1.4. ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΡΑΤΟΥΣ –ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η κεντρική εξουσία πολλές φορές κατά το πέρασμα των χρόνων ασκούσε προληπτικό έλεγχο, έλεγχο νομιμότητας ή σκοπιμότητας μη αφήνοντας το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να εξελιχθεί αυτόνομα και ανεξάρτητα.

Στην προσπάθειά της να ελέγξει τις τοπικές κοινωνίες όριζε η ίδια τους κατά καιρούς τοπικούς άρχοντες. Αρκετές φορές όμως ο έλεγχος επί των αποφάσεων των Ο.Τ.Α. είναι απαραίτητος για να περιοριστούν οι αυθαιρεσίες και να προστατευτούν οι πολίτες.

Έτσι λοιπόν κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας έλεγχο επί τις πράξεις των δημογερόντων ασκούσε ο έπαρχος, ενώ την περίοδο του Ι. Καποδίστρια τον έλεγχο ανέλαβαν οι έκτακτοι επίτροποι οι οποίοι στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν από τους διοικητές

Στα χρόνια της Αντιβασιλείας: Η άσκηση της εποπτείας είχε ανατεθεί στους Νομάρχες, ο οποίος ασκούσε όχι μόνο έλεγχο νομιμότητας αλλά και ουσιαστικό. Στις μέρες μας το κράτος ασκεί στους Ο.Τ.Α. εποπτεία, που συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας είναι κατασταλτικός και ασκείται στα αιρετά όργανα της Τ.Α., εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου που αποτελείται από τακτικούς δικαστές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

2.1 Η ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

«Στο Κοινοτικό Δίκαιο η διασφάλιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο κράτος μέλος δεν αναγνωρίζεται ρητά ως βασική αρχή που θα ήταν δεσμευτική για τον κοινοτικό νομοθέτη, ανακύπτει το ερώτημα αν και σε ποιο βαθμό διασφαλίζεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο Κοινοτικό Δίκαιο»²⁴.

Για να δημιουργηθεί οποιασδήποτε μορφής “Κοινότητα” απαιτείται:

- Ενιαία εφαρμογή του δικαίου που να διέπει την Τ.Α. σε όλα τα κράτη –μέλη.
- Η παραχώρηση κυρίαρχων δικαιωμάτων στην Κοινότητα, εκ' μέρους των κρατών μελών, δημιούργησαν μια νέα αυτόνομη τάξη με δικαιοθετικές αρμοδιότητες.
- Οποιοσδήποτε κοινοτικός κανόνας υπερισχύει έναντι εθνικού κανόνα.

Έτσι κατοχυρώνεται η ενιαία εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη. «Η κοινοτική έννομη τάξη αποτελεί μια αυτόνομη τάξη, τα κράτη μέλη όμως που τη συναποτελούν, παραμένουν κυρίαρχα»²⁵. Για την επίτευξη των στόχων της κοινότητας απαιτείται αμοιβαία αποδοχή των κρατών.

2.1.1. Η αρχή της επικουρικότητας και η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

«Η αρχή της επικουρικότητας, όταν περιορίζεται στη σχέση μεταξύ Κοινότητας και κρατών μελών δεν έχει σχέση με τις τοπικές αυτοδιοικήσεις των κρατών μελών. Δυνατότητα σχέσης της αρχής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση θα υπήρχε μόνο αν αναγνωρίζονταν στην αρχή άμεση ισχύ»²⁶.

²⁴ Ευρυδίκη Μπεσιλα –Βήκα, Δονάτου Παπαγιάννη, Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 1998, σελ 68.

²⁵ Ευρυδίκη Μπεσιλα –Βήκα, Δονάτου Παπαγιάννη, Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 1998, σελ 70.

²⁶ Ευρυδίκη Μπεσιλα –Βήκα, Δονάτου Παπαγιάννη, Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

μέσω της αρχής αυτής διασφαλίζεται σε ένα βαθμό η λήψη των αποφάσεων : όσο το δυνατό πιο κοντά στους πολίτες.

Η τοπική Αυτοδιοίκηση επιδιώκει να γίνει καλύτερη ως προς την εκτελεστική αρμοδιότητα του κράτους μέλους. Δεν μπορούμε να μιλάμε για άμεση προστασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω της αρχής της επικουρικότητας, αφού το κέρδος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ελάχιστης έκτασης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να συρρικνωθεί την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας στον τομέα των αποκλειστικών κοινοτικών αρμοδιοτήτων.

Σύμφωνα με τους Ε.Μπεσιλα-Βήκα, Δονάτου Παπαγιάννη η αρχή της επικουρικότητας είναι φραγμός στην άσκηση αρμοδιοτήτων πράγμα που δεν μπορεί να συμβάλει στην προστασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.2. Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

2.2.1. Ισπανία

Σύμφωνα με το άρθρο 140 του Συντάγματος²⁷, το Σύνταγμα διασφαλίζει την αυτονομία των Κοινοτήτων, τα οποία διαθέτουν Νομική προσωπικότητα.

Οι παραμεθόριες ιστορικές νησιωτικές περιοχές μπορούν να αποκτήσουν αυτοδιοίκηση και να κάνουν αυτόνομες κοινότητες.

Τα επίπεδα περιφερειακής διοίκησης αποτελούν οι περιφερειακές αρχές, οι επαρχίες, οι Δήμοι και Κοινότητες. Οι Περιφέρειες έχουν εξουσία και δικά τους κυβερνητικά όργανα. Το όργανο των κοινοτήτων είναι η νομοθετική συνέλευση και το εκτελεστικό Συμβούλιο, ενώ οι επαρχίες διοικούνται από επαρχιακά συμβούλια με διορισμένο κυβερνήτη.

Στην Ισπανία οι αρμοδιότητες του κάθε Δήμου είναι ανάλογες με τον πληθυσμό του Δήμου άνω των 5000 κατοίκων έχουν στην ευθύνη τους τα δημόσια πάρκα, τις βιβλιοθήκες και επεξεργασία αποβλήτων. Στους Δήμους άνω των 20000 κατοίκων προστίθενται αρμοδιότητες της πολιτικής προστασίας, πυροσβεστικής, κοινωνικών παροχών, ενώ στους δήμους άνω των 50000 κατοίκων ανήκουν οι αρμοδιότητες των αστικών μαζικών μέσων μεταφοράς, το περιβάλλον.

Στην Ισπανία οι χρηματοδοτήσεις των περιφερειών προέρχονται «από τον εθνικό προϋπολογισμό, τους άμεσους φόρους, την κατανομή ορισμένων εθνικών φόρων και από το νομοθετημένο ταμείο διαπεριφερειακής αποζημίωσης»²⁸.

Οι επαρχίες²⁹ χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους και από τις

²⁷ Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 2001, σελ.55

²⁸ Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002, σελ.72

²⁹ Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002, σελ.72

κρατικές επιχορηγήσεις, ενώ οι δήμοι³⁰ από την είσπραξη άμεσων φόρων, φόρο επιτηδεύματος και ακίνητης περιουσίας, καθώς και από κρατικές χρηματοδοτήσεις των περιφερειών.

2.2.2 Αγγλία

«Η Αγγλία θεωρείται όχι μόνο κοιτίδα του κοινοβουλευτικού συστήματος αλλά και της τοπικής κυβέρνησης»³¹.

Το Αγγλικό σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης μέχρι το 1973 περιελάμβανε 45 κομητείες και 89 κομητειακούς δήμους. Οι κομητείες ήταν μεγάλοι ΟΤΑ με ευρύτατες γεωγραφικές περιφέρειες. Σε κάθε κομητεία υπήρχαν διαφορετικοί τύποι ΟΤΑ³²:

Α). Οι όχι κομητειακοί δήμοι περιελάμβαναν πόλεις μεσαίου μεγέθους.

Β). Τα αστικά και αγροτικά διαμερίσματα αποτελούσαν οι μικρές πόλεις και τα χωριά. Τα ανωτέρω δεν έχουν γονικές αρμοδιότητες.

Γ). Τα ενοριακά Συμβούλια είχαν αρμοδιότητες όπως: λειτουργίες και κατασκευή αθλητικών χώρων, κήπων κ.α.λ.

Δ). Το ειδικό καθεστώς του Λονδίνου.

Σε αντίθεση με τα ανωτέρω οι Κομητειακοί Δήμοι είχαν γενικές αρμοδιότητες για τα θέματα του τόπου τους και δεν εξαρτιόταν από τις κομητείες.

Στις μέρες μας οι ΟΤΑ αποτελούν μέρος της ευρύτερης κρατικής διοίκησης, είναι ανεξάρτητες αρχές, δηλαδή τα όργανά της εκλέγονται άμεσα από το λαό και η ίδρυσή τους ανήκει στην Βουλή των Κοινοτήτων.

Οι αρμοδιότητες κατανέμονται μεταξύ των κομητειών, οι οποίοι είναι αρμόδιες για την παροχή υπηρεσιών μεγάλης κλίμακας και τα διαμερίσματα τα οποία είναι αρμόδια για την παροχή υπηρεσιών τοπικού ενδιαφέροντος, υπάρχουν όμως και κοινές αρμοδιότητες όπως η συντήρηση των δρόμων.

³⁰ Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002, σελ.72

³¹ Ευρ. Μπέσιλα - Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Αθήνα 2001, σελ.16

³² Ευρ. Μπέσιλα - Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Αθήνα 2001, σελ.17

Στις αστικές περιοχές υπάρχουν 6 μητροπολιτικές κομητείες με 36 μητροπολιτικά διαμερίσματα, ενώ στις αγροτικές, 39 κομητείες και 296 διαμερίσματα.

Οι αστικές μη μητροπολιτικές κομητείες έχουν ίδιες αρμοδιότητες με τις μητροπολιτικές εκτός από τη διαχείριση της αστικής συγκοινωνίας η οποία ανήκει στα διαμερίσματα. Επιπλέον είναι της αρμοδιότητάς τους θέματα παιδείας, κοινωνικών υπηρεσιών.

Μεταξύ των αγροτικών μητροπολιτικών και μη μητροπολιτικών διαμερισμάτων υπάρχουν ίδιες αρμοδιότητες. Επιπλέον τα μη μητροπολιτικά διαμερίσματα είναι αρμόδια σε θέματα όπως η διαχείριση αστικής συγκοινωνίας εκτός της κοινωνικής υπηρεσίας της παιδείας.

Τέλος τα ενοριακά συμβούλια είναι αρμόδια σε τοπικά θέματα.

Στους ΟΤΑ της Αγγλίας ο έλεγχος νομιμότητας ανήκει στα δικαστήρια και ασκείται κατόπιν προσφυγής ελέγχους νομιμότητας ενώ ο έλεγχος σκοπιμότητας ασκείται από τα καθ' ύλην Υπουργεία³³.

Σε κάθε τοπικό οργανισμό συστήνεται συμβούλιο από εκλεγμένους συμβούλους το οποίο ονομάζεται ανώτατο όργανο. Αυτό αποτελεί εκτελεστικό όργανο του οργανισμού. Τα έσοδα των ΟΤΑ πηγάζουν από τις κρατικές επιχορηγήσεις και από άλλες πηγές.

Διοικητικό σύστημα του Λονδίνου: Αποτελείται από δυο επίπεδα, το συμβούλιο της μείζονος περιοχής που συνεδριάζει κάθε 15 ημέρες και είναι αρμόδιο για θέματα στρατηγικού προγραμματισμού, έλεγχο κυκλοφορίας, πυροσβεστική υπηρεσία και τα 32 δημοτικά συμβούλια που συνεδριάζουν κάθε 6 εβδομάδες και έχουν αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας, υγείας, κοινωνικών υπηρεσιών κ.α.

2.2.3. Ιταλία

Η Ιταλία είναι ένα ενιαίο αποκεντρωμένο κράτος, το πολίτευμα της οποίας είναι Κοινοβουλευτική Δημοκρατία με ισάξια νομοθετικά σώματα, τη Βουλή και τη Γερουσία.

³³ Μπέσιλα - Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Αθήνα 2001, σελ.19

Το Σύνταγμα του 1948³⁴, προέβλεπε τη διαίρεση της χώρας σε περιοχές, επαρχίες και δήμους.

Στην Ιταλία οι Περιφέρειες διακρίνονται σε αυτές που έχουν κοινό και ειδικό καθεστώς.

«Στις Περιφέρειες με Κοινό καθεστώς η Νομοθετική εξουσία ασκείται από το Περιφερειακό Συμβούλιο, ενώ οι Περιφέρειες με ειδική αυτονομία νομοθετούν εκτός από θέματα που ορίζονται από το Σύνταγμα και σε άλλα θέματα σύμφωνα με το καταστατικό τους»³⁵.

Η Εκτελεστική εξουσία ασκείται από την επαρχιακή εκτελεστική εξουσία και τον πρόεδρο της.

Οι Επαρχίες διοικούνται από αιρετό επαρχιακό σύμβουλο και οι Δήμοι από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Οι Επαρχίες είναι αρμόδιες σε ζητήματα οικονομικού και χωροταξικού σχεδιασμού. Οι Δήμοι για τη διαχείριση των Νηπιαγωγείων και της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, των αθλητικών εγκαταστάσεων, τη δημοτική αστυνομία, κ. α ενώ οι Περιφέρειες συμμετέχουν στο σχεδιασμό του εθνικού προγραμματισμού, στη σύσταση και διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών, κ.α.

«Αναφορικά με την ιεραρχική άσκηση ελέγχου σε επίπεδο αυτοδιοίκησης, αυτή ασκείται από τα κρατικά όργανα στις περιφέρειες, ενώ οι περιφέρειες ασκούν έλεγχο στις επαρχίες και στους Δήμους. Ο Κυβερνητικός έλεγχος ασκείται προληπτικά, πριν τεθεί σε ενέργεια ο νόμος. Ο έλεγχος που αφορά τις Διοικητικές πράξεις των περιφερειών ασκείται με ανάθεση σε μια *ad hoc* επιτροπή με επικεφαλής τον κυβερνητικό επίτροπο κατόπιν εντολής του υπουργικού Συμβουλίου»³⁶.

Χρηματοδοτούνται από δυο πηγές³⁷:

- την απευθείας είσπραξη των φόρων από τους δήμους και τις Περιφέρειες

³⁴ Μπέσιλα – Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός, Αθήνα 2001, σελ.55

³⁵ Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002, σελ.72

³⁶ Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002, σελ.72

³⁷ Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002, σελ.72

- και την είσπραξη των φόρων απευθείας από το κράτος και την κατάθεση τους σε ειδικό ταμείο από το οποίο χρηματοδοτούνται οι επαρχίες και οι δήμοι.

Η τοπική εξουσία παρουσιάζει ομοιομορφία. Οι αρμοδιότητες χωρίζονται σε ίδιες, όπου αρμόδιοι είναι οι δήμοι και σε μεταβιβαζόμενες όπου διακρίνονται σε υποχρεωτικές και προαιρετικές. Στις υποχρεωτικές περιλαμβάνονται θέματα όπως η δημόσια υγεία, η τοπική αστυνομία, η δημόσια υγεία κ.α.. Ενώ οι προαιρετικές ασκούνται από το δήμο σύμφωνα με τη διακριτική του ευχέρεια.

2.2.4. Γαλλία

Ο θεσμός κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά με το Σύνταγμα του 1946, στο οποίο διαιρούνταν η χώρα σε νομούς, κοινότητες και υπερπόντια εδάφη. Με το Σύνταγμα του 1958 που ισχύει σήμερα στην Γαλλία, κατοχυρώθηκε η αρχή της ελεύθερης διοίκησης των τοπικών οργανισμών, ενώ Αυτοδιοικούμενους οργανισμούς αποτελούν, οι δήμοι τα Διαμερίσματα και τα υπερπόντια εδάφη αποτελούσαν περιφερειακούς οργανισμούς.

Τη διοικητική διαίρεση της Περιφέρειας αποτελούν οι Περιφέρειες, τα Διαμερίσματα, οι Δήμοι και οι κοινότητες.

Οι δήμοι φροντίζουν για τη σύσταση και τη διοίκηση υπηρεσιών τοπικού ενδιαφέροντος. Αρμοδιότητες του δήμου αποτελούν η κατασκευή και συντήρηση δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, μέτρα πολιτικής προστασίας, η οργάνωση των εκλογών, οι βιβλιοθήκες, τα γηροκομεία, τα αθλητικά κέντρα κ.α.

Οι νομοί έχουν την ευθύνη για την συντήρηση του επαρχιακού και εθνικού οδικού δικτύου, η λειτουργία κοινωνικών υπηρεσιών.

2.2.5. Λιθουανία

Στη Λιθουανία σήμερα, υπάρχουν 10 επαρχίες και 60 δήμοι. Το σύνταγμα παραχωρεί ανεξαρτησία στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την περιφερειακή ανάπτυξη, τις υποδομές, την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, όμως οι αποφάσεις αυτές θα πρέπει να ταυτίζονται με την κυβερνητική πολιτική.

Οι επαρχίες δεν έχουν δικά τους έσοδα, αλλά παίρνουν κονδύλια από το κράτος και το εθνικό κοινοβούλιο αποφασίζει για τα κονδύλια που θα πάρουν οι δήμοι. Ο προϋπολογισμός των δήμων αποτελείται από φόρους, πιστώσεις και έσοδα απ' τα περιουσιακά στοιχεία³⁸. Οι οικονομικοί πόροι όμως είναι ελάχιστοι, με συνέπεια να μην μπορούν να πραγματοποιήσουν τα προγράμματά τους οι δήμοι. Σημαντικό μειονέκτημα επίσης αποτελεί η ελλιπής εμπειρία και κατάρτιση των τοπικών υπευθύνων λήψης αποφάσεων.

«Επίσης η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση δεν κρίνεται θετικά από την πλειονότητα του πληθυσμού και από εκείνους που επηρεάζουν την κοινή γνώμη, καθώς θεωρείται ότι διευρύνει το χάσμα μεταξύ των οικονομικά εύρωστων και των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών της χώρας»³⁹

2.2.6. Λετονία

Στη Λετονία υπάρχουν δύο βαθμίδες αποκέντρωσης: Η τοπική και η Περιφερειακή. «Η τοπική αποτελείται από μητροπολιτικούς και ημιαστικούς δήμους, κοινότητες ή αγροτικές περιοχές και συγχωνεύσεις τοπικών ημιαστικών δήμων και αγροτικών περιοχών»⁴⁰. Την Περιφερειακή βαθμίδα αποτελούν οι νομοί, οι οποίοι δεν έχουν δικά τους έσοδα που να προέρχονται από φόρους.

Οι τοπικές αρχές χρηματοδοτούνται από κρατικούς φόρους, κρατικά κονδύλια και ίδιους πόρους.

Οι τοπικές διοικήσεις με μικρό πληθυσμό δεν μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους αποτελεσματικά. Χαρακτηριστικό της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η έλλειψη οικονομικής αυτοδυναμίας, αφού οι ολοένα εκχωρούμενες αρμοδιότητες δεν αντιστοιχούν σε ανάλογους χρηματοδοτικούς πόρους.

³⁸ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

³⁹ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

⁴⁰ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

2.2.7. Μάλτα

«Η Μάλτα διαιρείται σε 68 δήμους, που ονομάζονται τοπικά συμβούλια και συνδέονται με έξι διαμερίσματα και τρεις περιφέρειες»⁴¹.

Μετά την τροποποίηση του Συντάγματος το 2001, τα τοπικά συμβούλια ανέλαβαν αρμοδιότητες που τους εκχωρήθηκαν από την κεντρική κυβέρνηση, χωρίς όμως, να τους παραχωρηθεί η δυνατότητα επιβολής φόρων ή να έχουν στην κατοχή τους περιουσιακά στοιχεία.

Ουσιαστικό πρόβλημα αποτελεί ο κατακερματισμός των εξουσιών, αφού τα τοπικά συμβούλια μοιράζουν τις εξουσίες τους με την κεντρική κυβέρνηση.

Ακόμη, «η αποκέντρωση επιβραδύνεται λόγω της περιορισμένης οικονομικής αυτονομίας των τοπικών συμβουλίων, της περιορισμένης διασφάλισης εσόδων από τον προϋπολογισμό και της μη εξομάλυνσης και αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων με τη μεταφορά κονδυλίων»⁴².

2.2.8. Σλοβακία

Στη Σλοβακία βάση της Τ.Α. αποτελεί η κοινότητα. «Οι κοινότητες και οι περιφέρειες αποτελούν ανεξάρτητες περιφερειακές αυτοδιοικούμενες μονάδες»⁴³. Στη Σλοβακία ανώτερη βαθμίδα του κράτους αποτελούν οι 8 Περιφέρειες, κατώτερη οι 79 νομοί, ενώ στην τοπική βαθμίδα συναντάμε τις 2.887 κοινότητες.

Ο Νομάρχης και ο Περιφερειάρχης διορίζονται από την κεντρική κυβέρνηση, ενώ το κοινοτικό συμβούλιο και ο Δήμαρχος εκλέγονται απευθείας από το λαό.

Τα οικονομικά του κράτους χαρακτηρίζονται από θεσμικό κατακερματισμό και απουσία μακροχρόνιου σχεδιασμού. Οι χρηματοδοτήσεις δεν καλύπτουν τις τρέχουσες ανάγκες – δαπάνες. Ενώ τα υπουργικά κονδύλια δεν είναι ικανοποιητικά.

⁴¹ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

⁴² ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

⁴³ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

Εκτός, όμως, από τα ανωτέρω εμπόδια προς την αποκέντρωση πρέπει να αναφερθούν και οι υπόλοιποι παράγοντες⁴⁴:

- Ο παραδοσιακός συγκεντρωτισμός.
- Οι περιορισμένες εκτελεστικές εξουσίες της περιφερειακής αυτοδιοίκησης (εποπτεία και συντονισμό κοινοτήτων).
- Ανεπάρκεια καταρτισμένου προσωπικού.
- Η ουγγρική μειονότητα θεωρείται απειλεί για την εθνική ακεραιότητα.

2.3. Η Αυτοδιοίκηση των 25 κρατών –μελών

Μετά την διερεύνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης κρίνεται αναγκαία η ενδυνάμωση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι περιφέρειες, οι νομοί και οι δήμοι καλούνται να αναλάβουν νέες και αυξημένες αρμοδιότητες.

Οι νέες προκλήσεις αφορούν τον εκσυγχρονισμό, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν στους πολίτες οι Ο.Τ.Α. Στην διευρυμένη Ευρώπη «θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί η θέση που κατέχει η Τ.Α. με βάση την πολιτική και οικονομική διαπεριφερειακή συνεργασία, τον ενδογενή δυναμισμό τους και τη γεωγραφική θέση τους σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο»⁴⁵.

Λόγω των διαρθρωτικών μειονεκτημάτων που ίσως εμφανίζουν οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές στην Ευρώπη, η παρουσία τους σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον λόγω της διεύθυνσης θα τις καταστήσει πιο ευάλωτες με αποτέλεσμα την απώλεια οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιτακτική είναι η ανάγκη να ενισχυθούν οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες τόσο από εθνικά κονδύλια όσο και από τα κονδύλια της Ε.Ε.

«Σύμφωνα με τις εκθέσεις προσόδου της Ε.Ε. σχετικά με την οικονομική κοινωνική συνοχή, στις περισσότερες χώρες σε εθνικό επίπεδο μειώνεται η καθυστέρηση ανάπτυξης τους και σε περιφερειακή κλίμακα σε

⁴⁴ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

⁴⁵ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

επίπεδο ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) οι αποκλίσεις μειώνονται, ενώ αυξάνονται οι αποκλίσεις στο εσωτερικό των κρατών –μελών.

Στην Ευρώπη των 25 η σχέση μεταξύ του 10 % των πλουσιότερων περιφερειών και του 10 % των φτωχότερων, έναντι 2,6 στην Ένωση των 15.

Σαράντα οχτώ περιφέρειες των 15- το 18% του πληθυσμού, δηλαδή 68 εκ. κάτοικοι έχουν κατώτερο ΑΕΠ. Από το 75% του μέσου κοινοτικού Α.Ε.Π.

Στην ένωση των 25 οι περιοχές αυτές αυξάνονται, είναι 67 και αντιπροσωπεύουν το 25 % του πληθυσμού της»⁴⁶.

⁴⁶ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ', ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

3.1. Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗ

3.1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι αρχαίες πηγές δεν παρέχουν πολλές πληροφορίες για τους πρώτους κατοίκους της Πιερίας. Σύμφωνα με τη μυθική παράδοση, οι Πελασγοί εξουσίαζαν την ηπειρωτική Ελλάδα ως το Στρυμόνα ποταμό και αυτοί υπήρξαν οι πρώτοι κάτοικοι της Πιερίας. Στα προϊστορικά νεκροταφεία της Αρχαίας Πιερίας (1100-600 π.Χ.), τα πιο πρόσφατα τελευταία αρχαιολογικά ευρήματα στους πρόποδες του Ολύμπου (9ου, 10^{ου} και 11^{ου} π.Χ. αιώνα) πείθουν πως η Πιερία, ευρισκόμενη στο "πέραςμα" από βορρά προς νότο, κατοικήθηκε από τα πανάρχαια χρόνια. Σύμφωνα με τη μυθική ελληνική παράδοση, στο χώρο της Πιερίας κατοίκησαν μετά τους Πελασγούς οι Πίερεις Θράκες.

Ο αρχαιότερος οικισμός που εντοπίστηκε στο νομό Πιερίας είναι ο ιδιαίτερα εκτεταμένος νεολιθικός οικισμός του Μακρύγιαλου, τα ευρήματα του οποίου ανάγονται από το 4500 έως 3000 π.Χ., ίσως δε και ακόμη παλαιότερα. Ένα κοινό νεκροταφείο ανάμεσα στον οικισμό του Μακρύγιαλου και της Πύδνας με Μυκηναϊκές, κλασικές και πρωτοτοβυζαντινές ταφές πλάϊ-πλάϊ, που ανακαλύφθηκε το 1994, αποδεικνύει ότι υπάρχει ακατάλυτη ιστορική συνέχεια στον τόπο από τη νεολιθική εποχή μέχρι σήμερα.

Οι σημαντικότερες πόλεις της Πιερίας, που ήκμασαν από τα ιστορικά χρόνια και διαδραμάτισαν σοβαρότατο ρόλο στη θρησκευτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη της περιοχής είναι το Δίον, η ιερή πόλη των Μακεδονων, τα Λεϊβηθρα, το Μουσείο, η Πιερίδα, η Ηράκλεια στη θέση του σημερινού Πλαταμώνα, η Φίλα, η Άθηρα πιθανότατα στη θέση της σημερινής Κατερίνης, η Πύδνα, όπου στη θέση της κτίστηκε αργότερα το Κίτρος, η Μεθώνη αποικία των Ερετριών, το Αιγίνιο, η Ακρα κ.ά. Το πλήθος των αρχαίων πόλεων και η σπουδαιότητά τους είναι στοιχεία προσδιοριστικά του ρόλου που

διαδραμάτισε η Πιερία σε όλη τη μακραίωνη ιστορία της.

Ιδιαίτερα το Δίον, το οποίο κτίστηκε στα τέλη του 5^{ου} π.Χ. αιώνα από τον βασιλιά της Μακεδονίας Αρχέλαο, εκτός από ιερή πόλη της Μακεδονίας αποτέλεσε για πολλούς αιώνες σημαντικότερη πόλη στις υπώρειες του Ολύμπου πάνω στο πέρασμα βορρά - νότου. Στην πόλη τελούνταν προς τιμή του Ολυμπίου Διός και των Μουσών αθλητικοί αγώνες και θεατρικά δρώμενα, όπως θεατρικές παραστάσεις με έργα κυρίως του Ευριπίδη, που έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στη μακεδονική αυλή. Οι μακεδόνες βασιλείς συνήθιζαν μετά τις νίκες τους να πανηγυρίζουν στο Δίον με μεγαλοπρεπείς θυσίες, και μάλιστα ο Μέγας Αλέξανδρος έκανε την πανηγυρική ετοιμασία της εκστρατείας του στην Ασία, το 334 π.Χ., στην πόλη του Δίου με λαμπρές θυσίες στον Ολύμπιο πατέρα, με αγώνες και με λαμπρές δεξιώσεις στην εκατοντάκλινη σκηνή του. Στα χρόνια του Φιλίππου Ε' έγινε μια καταστρεπτική εισβολή των Αιτωλών στο Δίον. Η πόλη ανασυγκροτήθηκε σύντομα και όταν το 168 π.Χ. την κατέλαβαν οι Ρωμαίοι θαύμασαν την οχύρωση της, τα δημόσια κτίρια και το πλήθος των αγαλμάτων. Η ακμή του Δίου σημειώνεται στη ρωμαϊκή και παλαιοχριστιανική εποχή, όπως μαρτυρούν το πλήθος των αρχαιολογικών της ευρημάτων. Η τελευταία αναφορά στην πόλη χρονολογείται τον 10ο μ.Χ. αιώνα, οπότε στη συνέχεια φαίνεται ότι καταστράφηκε από φυσικά αίτια ή πυρκαγιά και εγκαταλείφθηκε οριστικά.

Στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες ολόκληρη η Πιερία γνωρίζει κάποια σχετική ανάπτυξη, παρ' όλο ότι βρίσκεται στην περιφέρεια του ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους. Την ίδια περίοδο η περιοχή υφίσταται συχνές επιδρομές των Βησιγόθων, Ούννων, Αβάρων και Σλάβων, καθώς βρίσκεται αρκετά κοντά στο στόχο των επιδρομών, την συμβασιλεύουσα Θεσσαλονίκη. Οι επιδρομές αυτές πρέπει να στοίχισαν τρομερές αναστατώσεις και καταστροφές στην Πιερία και ιδιαίτερα στην πόλη της Ηράκλειας (Πλαταμώνα), που για τέσσερις αιώνες παρέμεινε ακατοίκητη. Αργότερα οι Βυζαντινοί, αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της στρατηγικής θέσης της συμπαρίστανται στην προσπάθεια επανασύστασης του οικισμού και οχύρωσης του με ισχυρό τείχος, που θα συμπληρωθεί στη συνέχεια από τον Βονιφάτιο και θα εξελιχθεί στο Κάστρο του Πλαταμώνα.

Κατά τον 10ο αιώνα η Πιερία ανήκε διοικητικά στο θέμα της Θεσσαλονίκης. Αντίστοιχα οι δύο επισκοπές της, Κίτρους και Πλαταμώνα, ανήκαν στη Μητρόπολη της Θεσσαλονίκης. Μέχρι τη Φραγκοκρατία, η

Πιερία υποφέρει από τις επιδρομές των Βουλγάρων, των Πετσενέγκων, των Κουμάνων, καθώς και των Νορμανδών. Ο Θεόδωρος Α' Κομνηνός, βασιλιάς του Δεσποτάτου της Ηπείρου, κυριεύει το Κάστρο του Πλαταμώνα και διαλύει το φραγκικό βασίλειο της Θεσσαλονίκης το 1224.

Στα μέσα του 14^{ου} αιώνα η Πιερία γίνεται θέατρο ποικίλων επιχειρήσεων, που οφείλονται στις διαμάχες των διεκδικητών του θρόνου της Κωνσταντινούπολης, Ιωάννη Καντακουζηνού και Ιωάννη Ε' Παλαιολόγου. Οι Σέρβοι του Στ. Δουσάν βρίσκουν την ευκαιρία να λεηλατήσουν την περιοχή, και τελικά οι Τούρκοι εισέρχονται στη Μακεδονία καταλαμβάνοντας τις οχυρές τοποθεσίες, μεταξύ αυτών και το Κάστρο του Πλαταμώνα περί το 1395. Έτσι αρχίζει και για την Πιερία η μακρά περίοδος της Τουρκοκρατίας, που θα κρατήσει περισσότερα από 500 χρόνια.

Στη διάρκεια της τουρκοκρατίας αναπτύσσονται ιδιαίτερα οι ορεινοί οικισμοί του Λιτόχωρου, το Λιβάδι Ολύμπου, η Μηλιά κ.ά. που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην οργάνωση των κλεφτοαρματωλών κατά των Τούρκων. Δημιουργούνται όμως και αρκετοί πεδινοί οικισμοί, όπως ο Μακρύγιαλος, ο Κολινδρός, η Λεπτοκαρυά και η Κατερίνη, η οποία από τον 18^ο αιώνα αποτελούσε, πρωτεύουσα του ομώνυμου κάζα με όρια δικαιοδοσίας τα σημερινά όρια του νομού Πιερίας. Χάρη στα προνόμια, που αναγκάστηκαν να παραχωρήσουν οι Τούρκοι με τη σχετική αυτοδιοίκηση και το θεσμό των κοινοτήτων, ο Ελληνισμός έχοντας ως αρχή εξουσίας την εκκλησία κατόρθωσε να διατηρήσει την εθνική και πολιτιστική του ταυτότητα. Σ' αυτό συνετέλεσε και η λειτουργία των σχολείων των ελληνικών κοινοτήτων, όπου δίδασκαν αξιόλογοι διδάσκαλοι του γένους. Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η συμμετοχή της Πιερίας στην προσπάθεια για εξέγερση στη Μακεδονία κατά την επανάσταση του 1821, όπως επίσης και μετά το ρωσοτουρκικό πόλεμο στα 1878, όταν πρωτοστάτησε για την αποκήρυξη του τουρκικού ζυγού.

Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη η πόλη της Κατερίνης φαίνεται να ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής Επικυριαρχίας(1710). Οφείλει το όνομα της στην προστάτιδα της, Αγία Αικατερίνη του Σινά, «όταν άποικοι από τη Χερσόνησο του Σινά εγκαταστάθηκαν στις παρυφές της πόλης κτίζοντας

ναό προς τιμή της Αγίας Αικατερίνης με λάρνακα και μέρος των οστών της»⁴⁷.

Αν και σύμφωνα με πηγές ένας Ρωμαίος αξιωματούχος, περίπου το 400 μ.Χ. ανεβαίνει από τη Λάρισα για τη Θεσσαλονίκη αναφέρει μετά το Λιτόχωρο σταθμό με το όνομα Hâtera.

«Η αρχαία πόλη Αθηρα που μαζί με τη Πύδνα, τη Μεθώνη, το Δίον, την Ηράκλεια, το Μούσειον, την Πιερίδα, την Πίμπλεια, τα Λείβηθρα, τη Δολίχη, το Πύθιον, το Αζωρον, τη Θεσσαλική Δωδώνη κ.λπ. αποτελούσαν τα σημαντικότερα κέντρα της Θεσσαλομακεδονίας στην περιοχή γύρω από τον Όλυμπο με γηγενή πληθυσμό»⁴⁸.

Κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας η πόλη αποτελούσε πρωτεύουσα του ομώνυμου καζά με όρια δικαιοδοσίας τα σημερινά όρια του Νομού.

Η πόλη της Κατερίνης, αλλά και η Πιερία ολόκληρη απελευθερώθηκε από τον Τούρκικο ζυγό το 1912 και αποτέλεσε αρχικά επαρχία του Νομού Θεσσαλονίκης.

Μετά την απελευθέρωση η πόλη διοικείται από τον Τούρκο Δήμαρχο Μουχαρεμ Ρουστέμ που παρέμεινε στο αξίωμα του και μετά την απελευθέρωση της πόλης (μέχρι το 1915) λόγω των φιλελληνικών του αισθημάτων.

Η Κατερίνη μετά την απελευθέρωση της και ως το 1918 πολιτογραφείται ως δήμος και διοικείται από Δημάρχους, ενώ στη συνέχεια υποβιβάζεται σε κοινότητα .

Στις αρχές της δεκαετίας του 20 λίγα χρόνια μετά την απελευθέρωση, έδινε την εικόνα μιας τουρκικής κώμης, αφού δεν είχε ρυμοτομία, δρόμους, παρά μόνο ακατάστατους τουρκομαχαλάδες (πίνακας 1).

Στην κεντρική πλατεία, η οποία μετά την απελευθέρωση ονομάστηκε Πλατεία Ελευθερίας, γινόταν κάθε Δευτέρα η εβδομαδιαία αγορά. Ενώ στο κέντρο της αγοράς, βρισκόταν το Τζαμί με τον μινaré. Επίσης στον ίδιο χώρο διατηρούνταν το σιντριβάνι, όπου οι μουσουλμάνοι, κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας έπαιρναν πριν από την προσευχή τους το απτέσι πλένοντας τα πόδια, τα χέρια και το πρόσωπο (πίνακας 2).

⁴⁷ Δήμος Κατερίνης-Καζταρίδης Ιωάννης, Κατερίνη, Ιστορία – Κοινωνία – Πολιτισμός, Εκδόσεις Τέρτιος, Κατερίνη, 2001, σελ. 196

⁴⁸ Δήμος Κατερίνης -Ράπτης Γεώργιος, Κατερίνη, Ιστορία – Κοινωνία –Πολιτισμός, Εκδόσεις Τέρτιος, Κατερίνη, 2001, σελ. 196

Σύμφωνα με το συγγραφέα Κοσμά Παρασκευόπουλο, η οδός Μ. Αλεξάνδρου ήταν ο μοναδικός εμπορικός δρόμος, όπου πουλιόταν τα πάντα. Από κάρβουνα, ασβέστη, μαλλί μέχρι και κλωστές για κέντημα και βιβλία. Στο δρόμο αυτό λειτουργούσαν τενεκετζήδικα, μπακάλικα, εμπορικά, ζαχαροπλαστεία, καφεενία κ.α.(Πίνακας 3). Με κάθε βροχή λάσπες ατελείωτες εμφανιζόταν παντού, που το καλοκαίρι γινόταν παχύ στρώμα σκόνης.

Υπήρχαν τρία ταξί για όλες τις δουλειές και μερικά φορτηγά αυτοκίνητα (Πίνακας 4).

Η πόλη της Κατερίνης αποτελούσε την πρωτεύουσα επαρχίας του Νομού Θεσσαλονίκης μέχρι το 1949. Στη συνέχεια γίνεται πρωτεύουσα του νεοσύστατου Νομού Πιερίας, ενώ από το 1950 η Κατερίνη γίνεται Νομαρχιακό και Περιφερειακό κέντρο(Πίνακας 5).

3.1.2. Η ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Το τότε Κοινοτικό Συμβούλιο προσπαθούσε με όσα οικονομικά μέσα διέθετε να επιλύσει τα προβλήματα της πόλης, τα οποία αφορούσαν:

- **Τον ηλεκτρισμό της πόλης.**

Καθώς τη νύχτα η πόλη βυθιζόταν στο σκοτάδι και μονάχα στους κεντρικούς δρόμους και στα κεντρικά σημεία υπήρχε φωτισμός από τους φανούς, τη φροντίδα των οποίων είχε αναλάβει ο φαναρτζής της κοινότητας.

- **Την ύδρευση.**

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 20 και σε πολλές συνοικίες για πολλά χρόνια αργότερα, η ύδρευση γινόταν από το νερό του Πέλεκα(ποτάμι δίπλα στην πόλη) Πίνακας 6.

Επίσης σε πολλά σημεία της πόλης είχαν κατασκευαστεί Κρήνες οι οποίες εξασφάλιζαν πόσιμο νερό.

- **Το σχέδιο πόλεως.**

Μόλις το 1928 εκπονήθηκε το σχέδιο πόλεως το οποίο κυρώθηκε το 1932.

- **Πυροσβεστική υπηρεσία**

Στα χρόνια που η Κατερίνη ήταν ακόμη κοινότητα έγιναν προσπάθειες για την συγκρότηση Πυροσβεστικής υπηρεσίας.

- **Ανέγερση του νοσοκομείου**

Δρομολογήθηκαν εξελίξεις για την ανέγερση του νοσοκομείου

- **Συστήθηκε υπηρεσία Αγροφυλακής**

- **Παράλληλα η κοινότητα επέδειξε συγκινητική ευαισθησία σε θέματα κοινωνικής πολιτικής:**

Άποροι και ασθενείς πολίτες κατέφευγαν καθημερινά στην κοινότητα προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι άμεσες ανάγκες τους, παράλληλα πολλοί φτωχοί μαθητές προμηθεύονταν δωρεάν τα βιβλία τους από το κοινοτικό γραφείο. Οι Σχολικές Επιτροπές της Κατερίνης, των γύρω χωριών, ακόμη και συνοικισμών που δεν ανήκουν στην Κοινότητα Κατερίνης προσφεύγουν στο Κοινοτικό Συμβούλιο και επιζητούν την κατασκευή και επισκευή των σχολικών κτιρίων, εξοπλισμό σε θρανία, πίνακες και άλλα όργανα.

- **Εγκατάσταση Προσφύγων**

Μετά τον ερχομό του μεγάλου κύματος της προσφυγιάς που κατευθύνθηκε στην υποδιοίκηση Κατερίνης, το τότε κοινοτικό συμβούλιο, με τα πενιχρά μέσα και έσοδα που διέθετε έπρεπε να καταβάλλει κάθε

προσπάθεια αντιμετώπισης το νέου προβλήματος.

Έτσι λοιπόν η κοινότητα παραχώρησε σε ορισμένους σπίτια στις συνοικίες Βοτάνι και Κιρχανά, όπου παλιότερα οι Τούρκοι είχαν παραχωρήσει σπίτια σε Βόσνιους πρόσφυγες. Αυτοί, στους οποίους παραχωρήθηκαν σπίτια, δεν έπαιρναν κανένα επίδομα ως βοήθημα, ενώ κάποιοι άλλοι τοποθετήθηκαν προσωρινά σε στρατώνες και σε διάφορα άλλα οικήματα, τους παραχωρήθηκε κάποιο επίδομα από την πολιτεία, του οποίου το ύψος δεν γνωρίζουμε. Οι περισσότεροι ήταν άνεργοι για να επιβιώσουν, καλλιεργούσαν δημόσιες εκτάσεις.

Στην αρχή, όπως ήταν αναμενόμενο παρουσιάστηκαν πολλά προβλήματα στη συμβίωση μεταξύ των ετεροχθόνων και αυτοχθόνων, Ελλήνων και Οθωμανών, οι οποίοι ζητούσαν την εκκένωση των σπιτιών από τους πρόσφυγες. Στη συνέχεια όμως αυτόχθονες και ετερόχθονες αποτέλεσαν άριστο μίγμα για την ανάπτυξη της πόλης.

• Συγκοινωνία

Η κατάσταση της συγκοινωνίας στην υποδιοίκηση Κατερίνης χαρακτηριζόταν άθλια, αφού δεν υπήρχε οδικό δίκτυο. Το Νοέμβριο του 1914 ο μηχανικός των Δήμων κ. Α. Συνέσιος παρουσίασε μια έκθεση με την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης του οδικού δικτύου της περιοχής. Μόνο ένα τμήμα της οδού Βρωμερής –Κατερίνης μήκους 7 χιλιομέτρων και κάποια τμήματα της οδού Κατερίνης –Ελασσόνας διατηρούνταν σε ικανοποιητική κατάσταση. Τα υπόλοιπα τμήματα βρισκόταν σε άθλια κατάσταση αφού οι βροχές κατάστρεψαν μεγάλα τμήματα του οδοστρώματος, ενώ τα ξύλα των γεφυρών έσπασαν και σάπισαν.

• Οικονομική Κατάσταση των Δήμων και Κοινοτήτων

Η οικονομική κατάσταση των τριών Δήμων (Κατερίνης, Κολινδρού, Λιτοχώρου) έναντι των κοινοτήτων χαρακτηριζόταν σχετικά ρόδινη. Αυτό γιατί οι Δημοτικές αρχές προέβησαν στην είσπραξη των φόρων που επέβαλε παλιότερα το τουρκικό καθεστώς, ενώ πρόσθεσαν νέους έμμεσους φόρους.

3.1.3. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Στη συνέχεια παρατίθεται η εξέλιξη του πληθυσμού καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα έως το τέλος των Βαλκανικών πολέμων.

1806	100 οικίες
1810	140 οικίες
1812	300 οικίες
1880	300 οικίες ⁴⁹
1902	10.084 κάτοικοι ⁵⁰ (6.181 Έλληνες) (3.903 Μουσουλμάνοι)
1908-09	3.750 κάτοικοι ⁵¹ (2.250 Έλληνες) (1.500 Μουσουλμάνοι)
1913	5.088 κάτοικοι ⁵² (3.308 Έλληνες) (1.780 Μουσουλμάνοι)

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΖΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

1893 ⁵³ :	24.092 κάτοικοι (20.665 Έλληνες) (3.192 Μουσουλμάνοι) (203 Βούλγαροι)
----------------------	---

⁴⁹ Επίσκοπος Κίτρους Νικόλαος

⁵⁰ Σύμφωνα με την Τούρκικη Στατιστική του 1902.

⁵¹ Παπαδόπουλος Στέφανος, Εκπαιδευτική και κοινωνική δραστηριότητα του Ελληνισμού της Μακεδονίας κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας, Θεσ/νικη 1970, σελ. 9-10.

⁵² Επίσκοπος Κίτρους Παρθένιος Βαρδάκας.

⁵³ Σύμφωνα με την Τούρκικη Στατιστική του 1893.

(32 Εβραίοι)

1910⁵⁴ : 23.534 κάτοικοι (18.867 Έλληνες)
(4.667 Μουσουλμάνοι)

1914⁵⁵ : 32.000 κάτοικοι (29.480 Έλληνες)
(2.500 Μουσουλμάνοι)
(20 Ιουδαίοι)

Σύμφωνα με επίσημες απογραφές του Υπουργείου Εσωτερικών ο πληθυσμός του Δήμου είχε ως εξής:

1920	6.540	κάτοικοι
1928	10.138	κάτοικοι
1940	16.938	κάτοικοι
1951	24.605	κάτοικοι
1961	28.046	κάτοικοι
1971	29.046	κάτοικοι
1981	38.404	κάτοικοι
1991	42.381	κάτοικοι

ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Η περιοχή της Πιερίας χωρίστηκε μετά την απελευθέρωση σε τρία τμήματα: Κατερίνης, Κολινδρού και Λιτοχώρου. Το τμήμα της Κατερίνης περιλάμβανε την Κατερίνη και 25 συνοικισμούς. Συγκεκριμένα: 1. Βρωμερή, 2. Κορυνός, 3. Κυτρός, 4. Αγιάννη, 5. Ελευθεροχώριον, 6. Κεραμίδιον, 7. Κολοκούριον, 8. Δρυάνιστα, 9. Σκουτέρνα, 10. Βρυάζα, 11. Μηλιά, 12. Ζιάζακο, 13. Μόρνα, 14. Καρυές, 15. Βροντούς, 16. Καρίτσα, 17. Μαλαθριά,

⁵⁴ Α. Χαλκιοπούλου, Η Μακεδονία, εθνολογική στατιστική των βιλαετιών Θεσ/νίκης και Μοναστηρίου, εν Αθήναις 1910, σελ 16-17.

⁵⁵ Α. Αρβανίτη, Η Μακεδονία εικονογραφημένη, Εν Αθήναις 1909, σελ. 88.

18. Σπή, 19. Κουντουριώπισσα, 20. Καλύβια Πέτρας, 21. Ανδριανός , 22. Χράνη, 23. Ρητίνια, 24. Καλύβια Μπρατίνιστάς, 25. Τοχοβα.

ΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ	
Χαμιδιέ	Τσερκέζ
Αγορά	Αναλήψεως
Μπάρα	Αγίας Παρασκευής
Σεφκέ	Βατάν
Κιρχανά	Ισλαλιέ
Μουχαρέμ Πασά	

Σε έγγραφο της υποδιοίκησης Κατερίνης με ημερομηνία 16 Νοεμβρίου 1914 καταγράφονται οι δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ήταν εγκατεστημένες στην Κατερίνη, η οποία αποτελούσε πρωτεύουσα υποδιοίκησης, Δήμου και έδρα του επισκόπου Κίτρους. Έτσι λοιπόν οι αρχές ήταν: Οικονομική Εφορία, Ειρηνοδικείο, Ταμείο, Δασαρχείο, Αστυνομική Υποδιεύθυνση, Τηλεγραφείο, Ταχυδρομείο, Συμβολαιογραφείο, πλήρης Αστική Σχολή, Ημιγυμνάσιο, Σχολεία αρρένων και θηλέων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι την ίδια περίοδο λειτουργούσαν στον Κολινδρό : Δημαρχείο, Αστυνομικός Σταθμός, Ταχυδρομικό γραφείο, πλήρης Αστική Σχολή αρρένων και θηλέων, ενώ στο Λιτόχωρο, Δημαρχείο, Αστυνομικός Σταθμός, Τηλεφωνικό και Ταχυδρομικό γραφείο, Σχολή αρρένων και θηλέων.

3.1.4 Ο ΝΕΟΣΥΣΤΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Η δεκαετία 1920-1930 ήταν ιδιαίτερα σημαντική για την Κατερίνη, αφού το 1929 έχουμε το διοικητικό πέραςμα από κοινότητα σε δήμο.

Επίσης στη δεκαετία αυτή ο πληθυσμός της πόλης, με την έλευση των προσφύγων, σχεδόν διπλασιάζεται. Ο πολεοδομικός ιστός διευρύνεται. Νέοι συνοικισμοί συγκροτούνται στις παρυφές της πόλης, γι' αυτό και ήταν πλέον ανάγκη να δρομολογηθούν και να εκτελεστούν **έργα**, όπως:

- Ύδρευση από τις πηγές Βρυάζας
- Σχέδιο Πόλης
- Ηλεκτροφωτισμός
- Οδοποιία
- Πλατείες

α) του Υποδιοικητηρίου

β) του Οθωμανικού Τεμένους

γ) Ολυμπιάδος,

δ) Δημοτικού Κήπου

ε) Κεντρική Πλατεία

- Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Νοσοκομείο
- Κοινοτικό Σφαγείο
- Κοινοτική Αγορά
- Λαϊκή Αγορά
- Καθαριότητα

ΣΧΟΛΕΙΑ

- Γυμνάσιο Αικατερίνης
- Α' Αρρένων Κατερίνης
- Β' Αρρένων Κατερίνης
- Σχολή θηλέων Κατερίνης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Σημαντική ήταν η συμβολή του Δήμου)

- Χρηματικά Βοηθήματα σε απόρους
- Χρηματικά βοηθήματα σε ασθενείς
- Ιατρική περίθαλψη σε απόρους ασθενείς
- Ιατρική περίθαλψη σε πρόσφυγες
- Οικονομική ενίσχυση σε πρόσφυγες

- Οικονομική ενίσχυση σε συλλόγους - σωματεία
- Κατασκευή - Επισκευή σχολικών κτιρίων
- Εξοπλισμός των σχολείων
- Επιδόματα σε εκπαιδευτικούς
- Συνδρομές σε περιοδικά, εφημερίδες, Βιβλία

3.1.5. Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΣΗΜΕΡΑ

Η συνολική έκταση του Δήμου μετά την ψήφιση του Ν. 2539/97 ανέρχεται στα 93.459,0 στρέμματα.

Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου με βάση τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής του 2001, ανέρχεται σε 56.576,0 κατοίκους, που κατανέμονται σε τέσσερα [4] Δημοτικά Διαμερίσματα και τέσσερις συνοικισμούς ως εξής:

- Πόλη της Κατερίνης.....με πληθυσμό 50.737 κατοίκους
- Δ. Διαμέρισμα Σβορώνουμε πληθυσμό 2.074 κατοίκους
- Δ. Διαμέρισμα Νεοκαισάρειαςμε πληθυσμό 379 κατοίκους
- Δ. Διαμέρισμα Γανόχωρας με πληθυσμό 667 κατοίκους
- Δ. Διαμέρισμα Ανω Αγιάνη με πληθυσμό 502 κατοίκους
- Συνοικισμός Ανδρομάχηςμε πληθυσμό 925 κατοίκους
- Συνοικισμός Νεας Χράνης με πληθυσμό 420 κατοίκους
- Συνοικισμός Νεου Κεραμιδίου με πληθυσμό 427 κατοίκους
- Συνοικισμός Ολυμπιακής Ακτής ...με πληθυσμό 395 κατοίκους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

3.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο Δήμος Κατερίνης, δίνοντας βαρύτητα στην κοινωνική πολιτική, αναζήτησε τρόπους για την ενδυνάμωση του θεσμού ή προσφορά των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

3.2.1. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος είναι «η δημιουργική απασχόληση παιδιών εκτός σχολικού ωραρίου, για την καλύτερη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου αλλά και για την εξυπηρέτηση της εργαζόμενης μητέρας». Ορισμένες από τις υπηρεσίες που παρέχει είναι η ασφαλή απασχόληση των παιδιών, η δημιουργική απασχόληση του ελεύθερου χρόνου, προγράμματα ψυχαγωγίας, άθλησης.

3.2.2. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Με Αμεα

Στο Δήμο επίσης λειτουργεί κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία που στόχο έχει «τη δημιουργική απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και τη στήριξη της οικογένειας ώστε να αντιμετωπίσει καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού και να αποφευχθεί η ιδρυματική περίθαλψη των παιδιών με αναπηρία».

3.2.3. Γραφείο Παροχής Κοινωνικών –Υποστηρικτικών Υπηρεσιών Δήμου Κατερίνης

Αδιαμφισβήτητο γεγονός αποτελεί η αύξηση της ανεργίας και των οικονομικών πιέσεων, της αποσύνθεσης των οικογενειακών δεσμών, τα διάφορα κοινωνικά προβλήματα. Υπό αυτές τις συνθήκες, για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων για όλους, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την άρση των εμποδίων, για την ένταξη στην αγορά εργασίας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού γίνεται αναγκαία η ύπαρξη υπηρεσιών πρόνοιας που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού. Όλοι οι προαναφερόμενοι λόγοι οδήγησαν στη δημιουργία του ανωτέρω γραφείου.

3.2.4. Βοήθεια Στο Σπίτι

Η γήρανση του πληθυσμού είναι από τα σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Επομένως αποτελεί επιτακτική ανάγκη η ανάπτυξη ενός πλαισίου αποτελεσματικών υπηρεσιών φροντίδας και υποστήριξης για την τρίτη ηλικία.

Σημαντικό ρόλο σε αυτό το θέμα, δεν έχει μόνο το κράτος, η οικογένεια και γενικά το συγγενικό και φιλικό περιβάλλον, αλλά σημαντικό ρόλο επιβάλλεται να διαδραματίσει η τοπική αυτοδιοίκηση.

Τα δύο προγράμματα που υλοποιεί ο Δήμος "Βοήθεια στο Σπίτι" και "Κοινωνική Μέριμνα", μέσω του Β' και του Α' ΚΑΠΗ αντίστοιχα, παρέχουν στήριξη στην τρίτη ηλικία και ειδικότερα σε άτομα που ζουν μόνα τους και χρειάζονται ιδιαίτερη φροντίδα. Παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης, ικανοποίησης των καθημερινών αναγκών, καθώς και υπηρεσίες υγειονομικής φροντίδας.

Πρωταρχικός στόχος του Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι είναι η στήριξη των ηλικιωμένων, ώστε να μείνουν κοντά στο οικογενειακό τους

περιβάλλον, η προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, η αξιοποίηση των δεξιοτήτων τους και η δημιουργία προϋποθέσεων για αξιοπρεπή διαβίωση. Η προσπάθεια υλοποιείται από το 1998.

3.2.5. Κοινωνική Μέριμνα

«Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται σε μοναχικά και ηλικιωμένα άτομα που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν πλήρως, λόγω προσωρινών ή μόνιμων προβλημάτων υγείας, σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή οικογένειες που αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, καθώς και σε άτομα που χρήζουν πρόσκαιρης ή ειδικής φροντίδας». Υλοποιείται από τις αρχές του 2000 το Α' ΚΑΠΗ του Δήμου Κατερίνης.

3.2.6. Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)

Τα Κ.Η.Φ.Η. είναι μονάδες Ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων με προβλήματα, ιδιαίτερα όταν το συγγενικό περιβάλλον που έχει αναλάβει τη φροντίδα, εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά ή οικονομικά προβλήματα.

Το πρόγραμμα αυτό, λοιπόν αποσκοπεί στην αποφυγή της ιδρυματοποίησης και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων. Ορισμένες από τις υπηρεσίες που παρέχει είναι κοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης, νοσηλευτική φροντίδα, καθαρή υγιεινή.

3.2.7. Κέντρο Πληροφόρησης Νέων

Το Κέντρο δίνει τη δυνατότητα για δωρεάν, ανεξάρτητη και έγκυρη πληροφόρηση. Λειτουργεί από το 2001 ξεπερνώντας κάθε προσδοκία. Με την τεράστια συμμετοχή των μελών (2500) τον άριστα διαμορφωμένο χώρο και τον άψογο εξοπλισμό, κατάφερε να γίνει δίαυλος επικοινωνίας με τους φορείς του Δήμου.

Μέσω του κέντρου καταγράφονται οι ανάγκες των νέων , επιδιώκοντας έτσι την καταπολέμηση της ανεργίας με την συνεργασία των επιχειρήσεων του Νομού. Επίσης το Κέντρο οργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις, αθλητικά Τουρνουά, εκδρομές.

3.2.8. Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)

Τα ΚΕΠ είναι υποκαταστήματα του Κράτους, στα οποία ο πολίτης μπορεί να κάνει όλες τις συναλλαγές του με το δημόσιο.

"Ο πολίτης με μία "στάση" στο ΚΕΠ μπορεί να απευθυνθεί σε πολλές υπηρεσίες. Είναι σημαντικό ότι εξυπηρετείται πλήρως από ένα μόνο σημείο και αντί να απευθύνεται σε διαφορετικές υπηρεσίες για διαφορετικές πληροφορίες απευθύνεται σε ένα σημείο από το οποίο μπορεί να λαμβάνει πληροφορίες που αφορούν πολλές υπηρεσίες. Ο πολίτης ενημερώνεται επιτόπου από τα στελέχη του Κέντρου για όλα τα ζητήματα της Δημόσιας Διοίκησης, ακόμα και τα πιο σύνθετα.

Ο Δήμος Κατερίνης επεδίωξε από πολύ νωρίς την ένταξη του στο πρόγραμμα αυτό εκτιμώντας ότι είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού του δημοσίου τομέα, αφού διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στην καθημερινή ζωή του πολίτη.

3.2.9. Κέντρο Αποκατάστασης –Συντηρήσεων (Κ.Α.Σ.)

Το Κέντρο Αποκαταστάσεων και Συντηρήσεων (ΚΑΣ.) είναι μία υπηρεσία άμεσης παρέμβασης σε αναφορές, κλήσεις ή επισημάνσεις-

υποδείξεις των δημοτών της Κατερίνης, που αφορούν βλάβες στα δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, αλλά και την αντικατάσταση φωτιστικών, την αποκατάσταση οδοστρωμάτων κλπ.

Σκοπός του ΚΑΣ είναι η καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών της Κατερίνης και συγχρόνως η βελτίωση του κοινόχρηστου περιβάλλοντος της πόλης, με την καλύτερη και πιο συντονισμένη λειτουργία όλων των υπηρεσιών του Δήμου Κατερίνης.

Ορισμένες από τις υπηρεσίες που παρέχει το Κ.Α.Σ. είναι:

Βλάβες δικτύου ύδρευσης

Αποφράξεις αγωγών αποχέτευσης ακαθάρτων

Αποφράξεις αγωγών αποχέτευσης όμβριων

Καθαρισμός φρεατίων ακαθάρτων

Αποκατάσταση – ασφαλίστρωση οδοστρωμάτων

Λάμπες δρόμων, Προμήθεια κάδων,

3.2.10. Δημοτική Αστυνομία

Ο ρόλος της Δημοτικής Αστυνομίας θεωρείται καταλυτικός, καθώς ύστερα από την εκχώρηση νέων αρμοδιοτήτων, θα διαχειρίζονται πολλά από τα κομμάτια της καθημερινότητας που απασχολούν και ενδιαφέρουν τους πολίτες, προκειμένου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα που εμφανίζει η πόλη.

- ❖ Έλεγχο για την τήρηση καθαριότητας σε όλους τους δημόσιους, δημοτικούς και κοινόχρηστους χώρους - απομάκρυνση εγκαταλειμμένων οχημάτων.
- ❖ Έλεγχο για την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν την κοινή ησυχία, την αισθητική των πόλεων, την καθαριότητα, την ευκοσμία και την ευταξία.
- ❖ Έλεγχο της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τις εκπομπές ρύπων, θορύβων κλπ. από οχήματα και γενικά την ηχορύπανση
- ❖ Έλεγχο για την τήρηση των διατάξεων του Γενικού Οικοδομικού

- Κανονισμού και των διατάξεων για τις επικίνδυνες οικοδομές.
- ❖ Έλεγχο για την τήρηση και εφαρμογή των διατάξεων για τη σωστή λειτουργία του δικτύου της ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης.
 - ❖ Έλεγχο για την προστασία του περιβάλλοντος, τη ρύπανση των θαλασσών από πηγές ξηράς, την προστασία των υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων.
 - ❖ Έλεγχο των επιχειρήσεων τουριστικού ενδιαφέροντος σχετικά με την εφαρμογή της τουριστικής νομοθεσίας (βεβαίωση παραβάσεων, εκτέλεση διοικητικών κυρώσεων κλπ)
 - ❖ Έλεγχο για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τους χώρους εγκατάστασης πλανοδίων νομάδων, κ.α.

3.3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Όλες οι ετήσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου οργανώνονται από την Αντιδημαρχία Πολιτισμού η οποία σχεδιάζει το πολιτιστικό πρόγραμμα και προωθεί την υλοποίησή του.

3.3.1 Απονομή Επαίνων

Ο Δήμος απονείμει επαίνους στους πρωτεύσαντες μαθητές των σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της πόλης, στους διακριθέντες μαθητές στους Περιφερειακούς Καλλιτεχνικούς Μαθητικούς, Μουσικούς και Αθλητικούς Αγώνες Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας.

3.3.2. Εκδοτικές Πρωτοβουλίες από τον Δήμο Κατερίνης

Ποίκιλες εκδόσεις συνθέτουν την γκάμα των εκδοτικών πρωτοβουλιών που επιμελείται ο Δήμος Κατερίνης. Οι εκδόσεις αυτές αναφέρονται σε θέματα

παιδείας, υγείας, περιβάλλοντος, αθλητισμού καθώς και σε θέματα σχετικά με τον πολιτισμό, αποτελώντας εργαλείο για την συντήρηση των ηθών και εθίμων της περιοχής, όπως ο «Η ζωή και η δράση του Αγίου Διονυσίου του Έν Ολύμπω», «Ελληνική κοινωνία, παιδεία και εκκλησία στα πρόθυρα του 21ου αιώνα», «Χρηματοδοτήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το Περιβάλλον».

3.3.3 Ημέρα Αγάπης

Με στόχο την περαιτέρω στήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων πραγματοποιείται κάθε χρόνο η Ημέρα Αγάπης. Στόχο έχει την καταπολέμηση των αιτιών και μηχανισμών που οδηγούν στον αποκλεισμό, καθώς και στην κοινωνική και ψυχολογική στήριξη και ενίσχυση των ατόμων των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, προκειμένου να υπερβούν τις πάσης φύσεως αναστολές και φραγμούς, που οδηγούν στην περιθωριοποίηση.

3.3.4. Σύγχρονοι Έλληνες Συγγραφείς στην Κατερίνη

Ο Δήμος διοργανώνει επί σειρά ετών τη συγκεκριμένη εκδήλωση, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στους πολίτες της Κατερίνης να γνωρίσουν τους νέους Έλληνες συγγραφείς.

Ο Δήμος συνδιοργανώνει εκδηλώσεις με τη συνεργασία ορισμένων φορέων όπως:

3.3.5. 1η Αγροτουριστική Έκθεση

Μέσω της 1ης Αγροτουριστικής Έκθεσης γίνεται προσπάθεια ανάδειξης όλων εκείνων των μορφών ανάπτυξης, που είτε αφορούν τα

αγροτικά προϊόντα(φράουλα, ακτινίδιο, ποικιλία τουρσιού, τσίπουρου και κρασιού), είτε τις υπηρεσίες, όπως είναι οι ξενοδοχειακές μονάδες, είτε τον πολιτισμό, όπως είναι οι πολιτιστικοί σύλλογοι, είτε τις παραγωγικές μονάδες που παράγουν προϊόντα που προέρχονται από τον αγροτουρισμό.

3.3.6. "Οικολογική Αυτοκινηση-Συνεισφορά Στο Περιβάλλον"

Ο Δήμος Κατερίνης, σε συνεργασία με την ΤΕΔΚ Ν.Πιερίας και την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Ν. Πιερίας διοργανώνουν τη συγκεκριμένη εκδήλωση παρουσίασης εργασιών των Γυμνασίων της Κατερίνης.

Στόχος του αποτελεί, ο προβληματισμός και η ευαισθητοποίηση των πολιτών για την χρήση του αυτοκινήτου στην πόλη, καθώς και η ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων.

3.3.7. Φεστιβάλ Βιβλίου

Ο Δήμος Κατερίνης σε συνεργασία με τον Ποντιακό Σύλλογο Κατερίνης (Παναγίας Σουμελά)παρουσιάζει κάθε χρόνο το Φεστιβάλ Βιβλίου στην Κεντρική Πλατεία της πόλης, αφιερωμένο στον Ποντιακό –Προσφυγικό Ελληνισμό.

3.3.8. Κυκλοφορώ Και Προσέχω – Προσέχω και Κυκλοφορώ,

Είναι μια εκδήλωση που διοργανώνει ο Δήμος Κατερίνης σε συνεργασία με τη Δ/νση Α/θμιας Εκπαίδευσης Πιερίας.

Η Δημοτική Αρχή, με τη δημιουργία Πάρκου Κυκλοφορικής Αγωγής, επιδιώκει να συμβάλλει στη δημιουργία της υποδομής για μια νέα γενιά σωστών οδηγών, αλλά και πεζών.

Συμμετέχουν 10 σχολικές μονάδες που υλοποιούν προγράμματα αγωγής υγείας.

3.3.9. Διεθνές Σεμινάριο Διαιτησίας

Ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου Κατερίνης (Α.Ο.ΔΗ.Κ.) και η Ομοσπονδία Χειροσφαίρισης Ελλάδος (Ο.Χ.Ε.) συνδιοργάνωσαν φέτος το Διεθνές σεμινάριο διαιτησίας καθώς και το σεμινάριο προπονητών ανάπτυξης στην πόλη της Κατερίνης.

3.3.10. Αδελφοποίησης

«Οι αδελφοποιήσεις των δήμων ξεκίνησαν μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ως μια ιδέα που γνώρισε από τότε πρωτοφανή ανταπόκριση. Ο επιδιωκόμενος στόχος ήταν η προσέγγιση λαών, πέρα από τα εθνικά σύνορα και στο πλαίσιο της τοπικής αυτοδιοίκησης, τους οποίους είχαν διχάσει οι παλιές αντιζηλίες και προκαταλήψεις. Η ιδέα αυτή βρήκε σημαντική ανταπόκριση».

Ο Δήμος Κατερίνης υλοποιεί την πολιτική των αδελφοποιήσεων εδώ και αρκετά χρόνια, πιστεύοντας ότι με τον τρόπο αυτό γίνεται πραγματικότητα η προοπτική της Ενωμένης Ευρώπης. Ήδη, έχουν ολοκληρωθεί αδελφοποιήσεις με τους Δήμους Μάινταλ Γερμανίας(1996), Μόουσμπουργκ Αυστρίας(1996) και Αγίας Αικατερίνης Νοτίου Σινά(1999), με το Σουργκούτ της Ρωσίας(2004).Ενώ έχει υπογραφεί Πρωτόκολλο φιλίας και συνεργασίας με το Παναγκιούριστε Βουλγαρίας(1993) ,με το Λέσκοβατς(1996) και το Τσάτσακ της Σερβίας(1996).

Η δημοτική αρχή της Κατερίνης γνωρίζοντας ότι οι καιροί επιτάσσουν πολύ περισσότερο να παραχθεί πολιτική, που θα στηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική των τοπικών κοινωνιών, προωθεί στη βάση αυτή την εκπόνηση κοινών προγραμμάτων με Δήμους της Ευρώπης, για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη γενικότερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της πόλης της Κατερίνης.

Παράλληλα, μέσω της πολιτικής αυτής προωθεί την ανάπτυξη συνεργασίας, που βασίζεται στην ανταλλαγή εμπειριών και στη μεταφορά τεχνογνωσίας, με στόχο την υλοποίηση υποδειγματικών έργων τοπικής ανάπτυξης, αλλά και την εξοικείωση με τις κοινοτικές πολιτικές.

3.3.11. Η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού οράματος κατάκτηση της Τ.Α. και των πολιτών.

Με στόχο να ανταποκριθούν οι δήμοι της Κεντρικής Μακεδονίας στις απαιτήσεις μιας σύγχρονης περιφερειακής πολιτικής με ευρωπαϊκή διάσταση, σύστάθηκε η Ένωση Τοπικών Αρχών Κεντρικής Μακεδονίας.

Στόχος της Ένωσης στην οποία συμμετέχουν οι ΤΕΔΚ της Κεντρικής Μακεδονίας (των Νομών Πιερίας, Ημαθίας, Πέλλας, Χαλκιδικής, Κιλκίς και Σερρών) είναι «η δυναμική παρουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, η ευρύτερη από κοινού αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, η αλληλοσυμπλήρωση των πλεονεκτημάτων και η στενότερη συνεργασία μεταξύ των Δήμων και των ΤΕΔΚ της Κεντρικής Μακεδονίας».

Η πρωτοβουλία για την ίδρυση της Ένωσης ανήκει στο Δήμο Κατερίνης ο οποίος ήδη από τις 4 Νοεμβρίου 2004 δημιούργησε ειδικό γραφείο στις Βρυξέλλες, εξασφαλίζοντας έτσι, ανοιχτό διάυλο επικοινωνίας και παρακολούθησης των ευρωπαϊκών προγραμμάτων που είναι σε εξέλιξη.

Οι σκοποί

- Η προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στην Κεντρική Μακεδονία.
- Η μελέτη και έρευνα αυτοδιοικητικών και άλλων ζητημάτων, που έχουν γενικότερα σχέση με την ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία.
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανάδειξη, καλλιέργεια και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών, η συμμετοχή σε δραστηριότητες, και η συνεργασία με άλλους φορείς, για την υπεράσπιση και προβολή των εθνικών θεμάτων.
- Η ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, αλληλεγγύης και ομοψυχίας μεταξύ των κατοίκων των ΟΤΑ της Κεντρικής Μακεδονίας, για την ανάληψη δραστηριοτήτων στον κοινωνικό-οικονομικό-πολιτιστικό τομέα, μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες, με στόχο την εξάλειψη ανταγωνιστικών ή άλλων τάσεων, που εμποδίζουν την υλοποίηση προγραμμάτων και έργων για το

κοινό συμφέρον.

- Η ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση των κατοίκων σε ειδικά θέματα και προβλήματα που τους αφορούν.

- Η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος, η ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης, η από κοινού αξιοποίηση των τουριστικών δυνατοτήτων της Κεντρικής Μακεδονίας.

- Η συνεργασία με άλλους φορείς (Πανεπιστήμια, Περιφέρεια, Εκκλησία, Συνεταιρισμούς), για την προώθηση κοινών στόχων και προγραμμάτων, και την ανταλλαγή πληροφοριών, ιδεών και εμπειριών.

- Η εκπόνηση μελετών, η διοργάνωση ερευνητικών, επιμορφωτικών και εκπαιδευτικών σεμιναρίων και διαλέξεων, η επιμόρφωση ερευνητών και ειδικών επιστημόνων σε θέματα της αρμοδιότητάς τους, η πληροφόρηση των μελών Ένωσης και η υποστήριξη τους για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ευρωπαϊκών και άλλων προγραμμάτων, η έκδοση ενημερωτικών βιβλίων, η αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

- Η ενδυνάμωση των σχέσεων εκπροσώπησης και συνεργασίας της Κεντρικής Μακεδονίας με τις Ευρωπαϊκές Οργανώσεις.

- Η προώθηση στενής συνεργασίας με λοιπούς διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς και φορείς, και η δημιουργία σχέσεων αμοιβαίας συνεργασίας και προώθησης διεκδίκησης κοινών αιτημάτων και απόψεων με επιμέρους Ευρωπαϊκές Περιφέρειες.

3.3.12. REGIOEUROPA

Ο Δήμος Κατερίνης εκπροσωπείται στις Βρυξέλλες μέσω της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας REGIOEUROPA, για την άμεση πρόσβαση στα διάφορα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την παρακολούθηση των κοινοτικών προσκλήσεων που αφορούν τους Δήμους, για την χρηματοδότηση και υλοποίηση διαφόρων δράσεων και γενικότερα όλων των θεμάτων που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Ο Δήμος έχει συστήσει τις παρακάτω Επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα:

3.4.1 ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης
- Δημοτική Επιχείρηση Δημοτική Αγορά Κατερίνης(ΔΕΔΑΚ)
- Δημοτική Επιχείρηση Ενημέρωσης -Επικοινωνίας Κατερίνης (Δ.Ε.Ε.Ε.Κ.)
- Δημοτική Επιχείρηση Περιικού Πλατανόδασους Σβορώνου

Δ.Ε.Υ.Α. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ. Συστήθηκε το 1982. Σκοπός της η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων υδάτων ως και μονάδων επεξεργασίας λυμάτων, αποβλήτων και Χ.Υ.Τ.Α.

Η ΔΕΔΑΚ συστήθηκε το 1990 αρχικά με σκοπό να διαχειρίζεται τα δημοτικά καταστήματα και τα υπόγεια και υπαίθρια πάρקיγκ. Στην συνέχεια όμως της εκχωρήθηκαν και οι κοινωνικές υπηρεσίες, όπως:

- Τα Κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης παιδών
- Το πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι
- Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας κ.α.

Η ΔΕΕΕΚ συστήθηκε το 1997 με σκοπό να προβάλλει τα τοπικά προβλήματα, την προώθηση του πολιτισμού, την ενημέρωση και επιμόρφωση του πολίτη_την σύνδεση της τοπικής δημοσιότητας με την τοπική οικονομία, διαφημίζοντας τους τοπικούς, φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους,_την έκδοση τοπικών περιοδικών και διαφημίσεων, κ.α.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΙΕΡΙΚΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΔΑΣΟΥΣ **ΣΒΟΡΩΝΟΥ**

Συστήθηκε το 1993 για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών και των κατασκηνωτών, την επιμόρφωση νέων αγροτών και ομάδων σχολικής ηλικίας μέσω συνεδρίων και εκθέσεων, την ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα διεθνούς συνεργασίας, αγροτικής ανάπτυξης, αθλητισμού.

3.4.2. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης
- Δημοτική Βιβλιοθήκη
- Α΄ και Β΄ ΚΑΠΗ
- Κέντρο πρόνοιας
- Οργανισμός Βρεφονηπιακής και παιδικής μέριμνας
- Δημοτικό αθλητικό κέντρο

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη συστήθηκε το 1959 και οι σκοποί που εξυπηρετεί είναι «η συγκέντρωση επιστημονικών, λογοτεχνικών και λοιπών βιβλίων, περιοδικών και χειρογράφων για επιστημονικές μελέτες, η δημιουργία πνευματικής εστίας.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΤΟ Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο πρωτοιδρύθηκε σαν Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου το 1975 ενώ το Μάρτιο του 2001 συμπεριλήφθηκε στα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

ΚΑΠΗ

Το πρώτο ΚΑΠΗ του δήμου ιδρύθηκε το 1983 ενώ το δεύτερο το

1999. Στόχος του «είναι η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, μέσα από τα διάφορα προγράμματα κάνοντάς τους ενεργά μέλη της κοινωνίας».

Μέσω του ΚΑΠΗ παρέχονται υπηρεσίες κοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης, ικανοποίησης των καθημερινών αναγκών, καθώς και υπηρεσίες υγειονομικής φροντίδας. Καταβάλλεται προσπάθεια αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου, διοργανώνονται διάφορες εκδρομές κ.α.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Το κέντρο πρόνοιας του Δήμου συστήθηκε το 1999 και οι σκοποί που εξυπηρετεί είναι «η χορήγηση υποτροφιών, η μέριμνα για την προστασία της μητρότητας, η παροχή προληπτικών ιατρικών εξετάσεων, η διανομή φαγητού και η παροχή χρηματικών βοηθημάτων στους κατοίκους της πόλης που έχουν ανάγκη, η φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων ,η υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής μέριμνας».

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

Ο Οργανισμός παιδικής και βρεφονηπιακής μέριμνας συστήθηκε το 2001, προσαρμόζοντας τις συστατικές πράξεις των πρώην κρατικών και βρεφονηπιακών Σταθμών Κατερίνης.

Σκοπός του οργανισμού είναι η προστασία, φύλαξη, διατροφή βρεφών και νηπίων, καθώς και η εξασφάλιση άνετης διαβίωσης τους και σωστής διαπαιδαγώγησής τους.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ

Το Δημοτικό Ωδείο ως εκπαιδευτικό ίδρυμα αλλά φορέας πολιτισμού αναλαμβάνει και οργανώνει μουσικές και πολιτιστικές δραστηριότητες σε συνεργασία με το Δήμο Κατερίνης.

3.4.3. Ο Δήμος μέσω των Δημοτικών Επιχειρήσεων και των Νομικών

Προσώπων που έχει συστήσει, έχει υλοποιήσει προγράμματα, όπως:

Κοινωνικές Δομές με φορέα λειτουργίας τη ΔΕΔΑΚ:

- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π)
- Κ.Δ.Α.Π. με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π- ΑΜΕΑ)
- Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων(Κ.Η.Φ.Η.)
- Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» εφαρμόζεται στο Α' ΚΑΠΗ
- Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας εφαρμόζεται στο Β' ΚΑΠΗ
- Γραφείο Παροχής Κοινωνικών-Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
- Βρεφονηπιακός Σταθμός στο ΒΑΤΑΝ

Κοινωνικές Δομές με φορέα λειτουργίας το Δήμο Κατερίνης:

- Νηπιαγωγείο Κωφών και Βαρήκων
- Ειδικό Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο
- Α' και Β' ΚΑΠΗ
- Μέριμνα Παιδιού (Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης)
- Μέριμνα Παιδιού (Κέντρο Δημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας (Α.Μ.Ε.Α)
- Κέντρο Κοινωνικοπολιτικής και Ψυχαγωγίας
- ΟΚΑΝΑ
- Κέντρο πληροφόρησης νέων για Α.Μ.Ε.Α.

Κοινωνικές Δομές με φορέα υλοποίησης τον Οργανισμό Βρεφονηπιακής και παιδικής μέριμνας

- Βρεφικό Σταθμοί
- Νηπιακοί Σταθμοί
-

3.4.4. Προγράμματα που Υλοποιούνται από το Δήμο και τις

Επιχειρήσεις

Παράλληλα ο Δήμος Κατερίνης και οι Επιχειρήσεις που έχει συστήσει, για τα διάφορα προγράμματα που υλοποιεί, συγχρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους και Υπουργεία, όπως:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜ/ΤΗΣΕΙΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
Γιορτές Αγροτουρισμού	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Πρωώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη των παλιννοστούντων στην Π.Κ.Μ.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Κατασκευή δικτύου Ευρυζωνικών ινών	ΥΠ. ΟΙΚΟΝ.-ΚΟΙΝ. ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Ε.Σ. για τη χωρική-οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη περιοχής πολεοδομικής ενότητας Βατάν	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Διαχείριση απορριμμάτων – κατασκευή Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων(Χ.Υ.Τ.Α.) Δήμου Κατερίνης	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Επέκταση Χ.Υ.Τ.Α. Δ. Κατερίνης	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Αναθεώρηση- επέκταση γενικού πολεοδομικού σχεδίου Κατερίνης	Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
Βοήθεια στο σπίτι	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Γραφείο παροχής κοινωνικών – Υποστηρικτικών Υπηρεσιών Δήμου Κατερίνης	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων(Κ.Η.Φ.Η.)	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Λειτουργία Μονάδας Κοινωνικής Μέριμνας	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών –Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Κ.Δ.Α.Π.-Α.ΜΕ.Α)	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Παιδικός Σταθμός Βατάν	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Παιδικός Σταθμός Κιουταχείας	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Λειτουργία βρεφονηπιακού σταθμού περιοχής Βατάν	Π.Ε.Π. Π.Κ.Μ.	Δ.Ε.Δ.Α.Κ.
Επέκταση του δικτύου αποχέτευσης και του αγωγού ύδρευσης, εκσυγχρονισμός και επέκταση βιολογικού καθαρισμού Δ. Κατερίνης	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	Δ.Ε.Υ.Α.Κ.
Αποχέτευση παραλιακής ζώνης Πιερίας	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	Δ.Ε.Υ.Α.Κ.

3.5. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ:

Ποδοσφαιρικά γήπεδα	11
Δημοτικά Αθλητικά Κέντρα	2
Κλειστά Γυμναστήρια	1
Ανοιχτά Κολυμβητήρια	1
Γήπεδα Τένις	1

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ:

Μουσικά Σχολεία	1
Δημοτικά Σχολεία	15
Γυμνάσια	7
Λύκεια	5
Ι.Ε.Κ.	1
Τ.Ε.Ι.	1

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ:

- Το συνεδριακό κέντρο «Εκάβη»
- Άγιος Φώτιος

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ:

- Η Δημοτική Βιβλιοθήκη

ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ:

- ΕΚΑΒΗ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ:

- Δημοτικός Κινηματογράφος

3.5.1 ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΕΧΟΝ ΕΤΟΣ

Ο Δήμος Κατερίνης συνεχίζει ακούραστα την προσπάθεια για την επίτευξη των μεγάλων στόχων ανάπτυξης που έχει θέσει. Τα μεγάλα προβλήματα έχουν ιεραρχηθεί και οι λύσεις τους έχουν προ πολλού δρομολογηθεί. Στην κατεύθυνση αυτή, αξιοποιούνται στο μέγιστο βαθμό οι εθνικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και διατίθενται οι απαιτούμενοι δημοτικοί πόροι, για την υλοποίηση μεγάλων έργων που εγγυώνται την βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής. Αναλυτικά, τα μεγάλα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη αυτό το διάστημα κατά τομέα, είναι τα ακόλουθα⁵⁶:

Προστασία περιβάλλοντος

1. Επέκταση και εκσυγχρονισμός βιολογικού καθαρισμού
2. Ολοκλήρωση δικτύων αποχέτευσης στην πόλη και τα διαμερίσματα
3. Εξωτερικός αγωγός ύδρευσης Σβορώνου - Κατερίνης
4. Επέκταση ΧΥΤΑ Κατερίνης
5. Εφαρμογή υλοποίησης προγράμματος ανακύκλωσης στο Δήμο Κατερίνης
6. Μελέτες αποχέτευσης όλων των δημοτικών διαμερισμάτων
7. Δεντροφύτευση 3000 δέντρων
8. Δεξαμενή ύδρευσης Γανόχωρας
9. Ύδρευση - αποχέτευση Ν. Χράνης
10. Νέος αγωγός ύδρευσης Ολυμπιακής ακτής από αντλιοστάσιο Βρόντους
11. Μελέτη αποκατάστασης παλιών χωματερών.

⁵⁶ Τεχνική Υπηρεσία Δ. Κατερίνης

Ποιότητα ζωής

1. Επιχειρησιακό Σχέδιο αναβάθμισης περιοχής BATAN
2. Ολοκλήρωση δημοτικού πάρκου και πνευματικού κέντρου
3. Αναβάθμιση πεζοδρομίων και πεζόδρομου στο κέντρο και στην περιφέρεια
4. Κατασκευή νέου κυνοκομείου
5. Κατασκευή δικτύου ποδηλατοδρόμων
6. Δίκτυο φυσικού αερίου
7. Ευρυζωνικά δίκτυα (Δίκτυο οπτικών ινών)

Αθλητισμός

1. Ολοκλήρωση νέου κλειστού γυμναστηρίου

Παιδεία

1. Κατασκευή νέου νηπιαγωγείου στο 9ο δημοτικό σχολείο
2. Ανακαίνιση παλιού γκαράζ σε χώρο σχολείου 2ης ευκαιρίας
3. Συντήρηση και επισκευή όλων των σχολικών μονάδων
4. Επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων 12ου δημοτικού σχολείου

Έργα άλλων φορέων

1. Αναβάθμιση υπέργειου τμήματος ΠΑΘΕ
2. Ανακαίνιση του Σιδηροδρομικού Σταθμού Κατερίνης

Ανεργία

1. Πρόγραμμα Συμβουλευτικής κατάρτισης και απασχόλησης 750 θέσεων από ολοκληρωμένα αστικά προγράμματα και τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης.
2. Συμβάσεις έργου

3. 100 θέσεις εποχιακού προσωπικού
4. 50 θέσεις μερικής απασχόλησης

Βιώσιμη ανάπτυξη

1. Εκπόνηση μελέτης ρυθμιστικού σχεδίου Κατερίνης 2006-2015
2. Αξιοποίηση μελέτης παραλιακής ζώνης

Αναβάθμιση πλατειών

1. Διαμόρφωση πλατείας Ελευθερίας
2. Διαμόρφωση πλατείας Γενοκτονία
3. Διαμόρφωση πλατείας Αργυροκάστρου

Χ.Υ.Τ.Α Κατερίνης

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για τον Δήμο Κατερίνης. Στον τομέα αυτό μάλιστα θεωρείται ως πρωτοπόρος στον Ελλαδικό χώρο, μιας και στην Κατερίνη λειτουργούν εδώ και αρκετά χρόνια τόσο μονάδα βιολογικού καθαρισμού όσο και Χ.Υ.Τ.Α. Επειδή όμως οι ανάγκες της πόλης συνεχίζουν να μεγαλώνουν, ο δήμος δεν σταματά τις προσπάθειες για ακόμη καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος. Στην προσπάθεια αυτή έχουν ήδη εξασφαλιστεί τα απαραίτητα κονδύλια, για την επέκταση του ΧΥΤΑ

Το φυσικό αέριο στην πόλη της Κατερίνης

Την άμεση κατασκευή δικτύου διανομής Φυσικού Αερίου για την δημιουργία βασικής υποδομής για αστική χρήση στην πόλη της Κατερίνης καθώς και για βιομηχανικούς πελάτες, πέτυχε η Δημοτική Αρχή,

Ανακύκλωση Απορριμμάτων

Ο Δήμος Κατερίνης προχωρά άμεσα στην εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης υλικών συσκευασίας, σε συνεργασία με την πιστοποιημένη Ελληνική Εταιρία Ανάκτησης Ανακύκλωσης.

Στόχος του Δήμου είναι η εναρμόνιση με τις Κοινοτικές Οδηγίες αλλά και η προστασία του Περιβάλλοντος, η εξοικονόμηση πόρων, η διεύρυνση του χρόνου ζωής του ΧΥΤΑ Κατερίνης.

Ο Δήμος θεωρείται ως πρότυπος στον τομέα της πολιτικής της διαχείρισης των απορριμμάτων.

3.5.2. ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΑ ΔΗΜ. ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Έργα πνοής τα οποία έχουν ως στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του Δήμου μετατρέποντας τα Δημοτικά Διαμερίσματα σε καλαίσθητους οικισμούς διασφαλίζοντας ποιοτική και άνετη διαβίωση των κατοίκων.

Ένα από αυτά αποτελεί και το έργο διαμόρφωσης και ανάπτυξης της κεντρικής πλατείας του Δημοτικού Διαμερίσματος Σβορώνου, η ολοκλήρωση των εργασιών του οποίου θα αλλάξει τελείως την όψη του.

Στο Δημοτικό Διαμέρισμα **Νεοκαισάρειας** ολοκληρώθηκαν οι κατασκευές του αγωγού ύδρευσης, που ταλάνιζε του κατοίκους του χωριού όταν ακόμη αποτελούσε ξεχωριστή κοινότητα, καθώς υδρευόταν μόνο ένα τμήμα της περιοχής από πηγή που υπάρχει στα Πιερία όρη.

Μια ακόμη σημαντική παρέμβαση για τα τοπικά δεδομένα στον τομέα της εκπαίδευσης πραγματοποίησε ο Δήμος Κατερίνης, στο Συνοικισμό Ν. Κεραμιδίου, με τη δημιουργία του Πάρκου Κυκλοφοριακής Αγωγής,

επιθυμώντας να συμβάλλει ουσιαστικά στην μείωση των τροχαίων ατυχημάτων,

Ο Δήμος Κατερίνης ήταν από τους πρώτους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της χώρας, που υπέβαλε σχετική πρόταση στο αρμόδιο Υπουργείο (Μεταφορών), για ένταξη στο πρόγραμμα χρηματοδότησης Πάρκων Κυκλοφοριακής Αγωγής.

Επόμενος σταθμός αποτελεί ο Άνω Αγιάννης όπου μια ακόμη μελέτη που αφορά ένα έργο ανάπλασης και περιβαλλοντικής προστασίας ολοκληρώθηκε. Αντικείμενο της αποτελούν τα έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας του χειμάρρου του Άνω Αγιάννη.

Εκτός από τα ανωτέρω έργα ανάπλασης και περιβαλλοντικής προστασίας, η θα δημιουργηθεί πεζόδρομος ώστε να είναι εφικτός ο περίπατος σε όλο το μήκος του χειμάρρου εντός του οικισμού.

Ακόμη προβλέπεται η δημιουργία καθιστικών με πέργολες, βρύση για στάση και ανάπαυση των επισκεπτών του χώρου, ενώ προτείνεται η διαμόρφωση χώρου πρασίνου με τη δημιουργία μικρού αναψυκτηρίου και παιχνιδότοπου.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

3.3.6. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ

Οι δραστηριότητες των υπηρεσιών του Δήμου κατανέμονται στις εξής διοικητικές ενότητες:

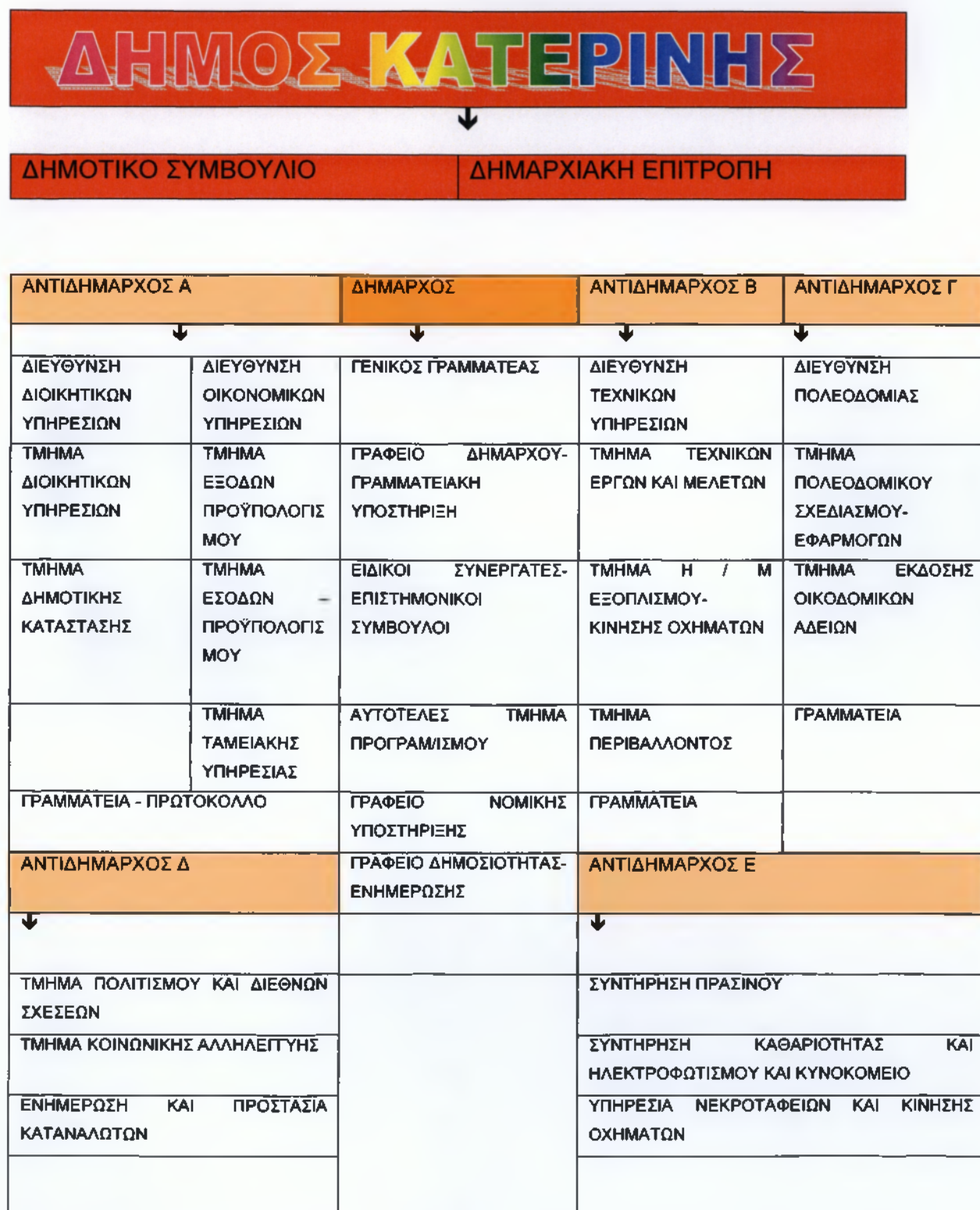
- 1. Γραφείο Γενικού γραμματέα**
- 2. Γραφείο ειδικών Συνεργατών-Ειδικών Συμβούλων -
Επιστημονικοί Συνεργάτες**
- 3. Γραφείο νομικής υποστήριξης**
- 4. Γραφείο δημάρχου (Ιδιαίτερος γραμματέας - γραμματειακή
υποστήριξη Δημάρχων , Αντιδημάρχων)**
- 5. Γραφείο δημοσιότητας- ενημέρωσης**
- 6. Γραφείο Αυτοτελές τμήμα προγραμματισμού, Πληροφορικής ,
Κοινωνικών και Πολιτιστικών θεμάτων**
- 7. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας**
- 8. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών**
 - Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών
 - Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης
- 9. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών**
 - Τμήμα εξόδων προϋπολογισμού
 - Τμήμα εσόδων και Δημοτικής περιουσίας
 - Τμήμα ταμειακής υπηρεσίας
- 10. Διεύθυνση τεχνικών υπηρεσιών**
 - Τμήμα τεχνικών έργων και μελετών
 - Τμήμα ηλεκτρομηχανικού εξοπλισμού- κίνησης οχημάτων
 - Γραφείο γραμματείας Διεύθυνσης
- 11. Διεύθυνση πολεοδομίας**

- Τμήμα πολεοδομικού σχεδιασμού- εφαρμογών
- Τμήμα έκδοσης οικοδομικών αδειών
- Γραφείο γραμματείας Διεύθυνσης

12. Τμήμα περιβάλλοντος πρασίνου

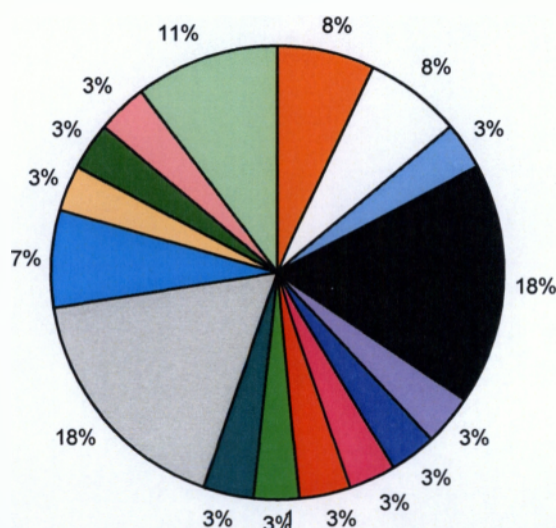
- Τμήμα καθαριότητας
- Τμήμα πρασίνου
- Γραφείο γραμματείας Διεύθυνσης

3.2 .Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει ιεραρχημένες τις αρμοδιότητες κάθε αποφασιστικού και εκτελεστικού οργάνου του Δήμου Κατερίνης.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Επαγγελματικές Δραστηριότητες των μελών του Δ.Σ Κατερίνης

■ Αγρότες	□ Οικονομολόγοι
■ Ιατρός	■ Δημόσιοι Υπάλληλοι
■ Σχεδιάστρια	■ Ξενοδόχος
■ Τεχνίτης	■ Πολιτικός Μηχανικός
■ Μηχανολόγος Μηχανικός	■ Αρχιτέκτων Μηχανικός
■ Έμποροι	■ Καθηγητές
■ Εργολήπτης Δημοσίων Έργων	■ Εργοδηγός Δομικών Έργων
■ Ιδιωτικός Υπάλληλος	■ Συνταξιούχοι Δημοτικοί Υπάλ

Από τον παραπάνω πίνακα γίνεται φανερό ότι ο κύριος όγκος των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου ασχολείται με τον τριτογενή τομέα με ποσοστό 90%. Αντίθετα και παρά τον αγροτικό χαρακτήρα του Δήμου με τον πρωτογενή τομέα ασχολούνται πολλοί λίγοι Δημοτικοί Σύμβουλοι με ποσοστό 7%. Τέλος

το ποσοστό συμμετοχής στον δευτερογενή τομέα μόλις που αγγίζει το 3%.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

4.1. ΣΧΕΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Σε κάθε μικρό ή μεγάλο Ο.Τ.Α. α' βαθμού της χώρας ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί έλεγχο νομιμότητας σε όλες τις πράξεις των Δημοτικών Συμβουλίων και των λοιπών συλλογικών οργάνων, καθώς των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου,

Οι πράξεις αποστέλλονται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και με όλα απαραίτητα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη νομική έκδοσή τους, μέσα σε δέκα (10) ημερών από τη συνεδρίαση.

Εάν ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας θεωρήσει ότι οι πράξεις δεν είναι νόμιμες θα τις παραπέμψει στην τριμελή επιτροπή η οποία αποτελείται από:

α. Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του κράτους, ως πρόεδρο, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του,

β. Δύο μόνιμους υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας, κατηγορίας ΠΕ, με βαθμό τουλάχιστον α' που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας.

Έργο της Επιτροπής είναι, η άσκηση ελέγχου νομιμότητας στις πράξεις των οργάνων των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού που παραπέμπονται σ' αυτήν από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και η εκδίκαση προσφύγων κατά των πράξεων αυτών.

Η Επιτροπή αποφασίζει αιτιολογημένα μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την λήψη του παραπεμπτικού εγγράφου, μαζί με τα προβλεπόμενα από το νόμο δικαιολογητικά για την έκδοσή της, ακυρώνοντας την πράξη ή αποφαινόμενη ότι νομίμως εξεδόθη.

Επί των αποφάσεων της Επιτροπής δεν γίνεται δεκτή για παράβαση νόμου ενώπιον του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

5.1. ΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ⁵⁷:

- Μια βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη του Δήμου με σεβασμό στο περιβάλλον και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.
- Αντιμετώπιση και οριστική επίλυση όλων των περιβαλλοντικών προβλημάτων του Δήμου.
- Τουριστική αξιοποίηση και ανάπτυξη των παραλιακών ακτών του Δήμου Κατερίνης με τη βοήθεια του θεματικού πάρκου με θέμα το <<Δωδεκάθεο>> και τον Όλυμπο μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, περιβαλλοντικού πάρκου κ.λ.π.
- Τουριστική ανάπτυξη και αξιοποίηση των πλατανόδασων του Δήμου Κατερίνης.
- Ουσιαστική αναβάθμιση του αστικού οικιστικού ιστού του Δήμου Κατερίνης και των Δικτύων υποδομών κοινής ωφέλειας.
- Ολοκλήρωση των διαδικασιών ίδρυσης και λειτουργίας του Βιοτεχνικού πάρκου Κατερίνης.
- Οριστική αντιμετώπιση και επίλυση των κυκλοφοριακών προβλημάτων του Δήμου και κατασκευή του Περιφερειακού δρόμου.
- Ανάπτυξη της <<Κοινωνίας της Πληροφορίας>>.
- Παρέμβαση για την αντιμετώπιση προβλημάτων της αγροτικής οικονομίας με την αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό των καλλιεργειών.

⁵⁷ Τμήμα προγραμματισμού, Δήμου Κατερίνης

- Κοινή αντιμετώπιση με τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου των προβλημάτων ανεργίας και απασχόλησης.
- Σύνδεση της Κατερίνης με την Θεσσαλονίκη με τον προαστιακό Σιδηρόδρομο, ακτοπλοϊκή σύνδεση με την Χαλκιδική και τα νησιά των Σποράδων, μικρό αεροδρόμιο μεταφοράς αγροτικών προϊόντων κ.λ.π.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο θεσμός των κοινοτήτων ανάγεται στην αρχαιότητα, δηλαδή στα αρχαία αυτόνομα πολιτεύματα, τα οποία όμως με το πέρασμα των αιώνων και τις τοπικές ανάγκες καθώς και τις αλλαγές που υπέστησαν, έδωσαν τελικά τον χαρακτήρα των νεοελληνικών κοινοτήτων. Η μορφή των κοινοτήτων στον Ελληνικό χώρο παρουσίαζε διαφορές από περιοχή σε περιοχή, οι οποίες οφείλονταν στη διαφορετική εξέλιξη των κοινοτήτων. Οι κοινότητες αυτές επί Τουρκοκρατίας αποτέλεσαν ένα διοικητικό σύστημα ισορροπίας ικανό ώστε να γίνει αποδεκτός ο Οθωμανικός κατακτητής. Ιδιαίτερη ανάπτυξη των κοινοτήτων παρουσιάζεται κατά τα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας όταν οι Οθωμανοί – Τούρκοι είχαν παραχωρήσει προνόμια και ελευθερίες στους Ελληνικούς υπόδουλους.

Η Τ.Α. κατοχυρώνεται Συνταγματικά το 1975(καθώς και το 1925). Η καθυστέρηση αυτή και η ταλαιπωρία που υπέστη ο θεσμός (όσον αφορά τη Συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού) οφείλεται στο γεγονός του ασταθούς πολιτικού κλίματος που διένυσε για αρκετές δεκαετίες η χώρα.

Επιπλέον ο θεσμός της Τ.Α. είναι εκ φύσεως πιο δημοκρατικός λόγω της αμεσότερης συμμετοχής των πολιτών στις τοπικές πολιτικές υποθέσεις, γεγονός που εμπόδισε την Συνταγματική του κατοχύρωση ιδιαίτερα σε περιόδους έντονης πολιτικής αστάθειας καθώς και σε πολιτεύματα πολέμια της δημοκρατίας (δικτατορία, βασιλεία).

Η σημαντικότερη μεταρρύθμιση στο χώρο της Τ.Α. έγινε με τον νόμο Καποδίστρια (2539/97). Σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του φαινομένου της πολυδιάσπασης των Ο.Τ.Α. στον Ελλαδικό χώρο ύστερα από την αποτυχία της εθελοντικής συνένωσης που προωθούσαν οι Νόμοι 1622/86 και 1416/84, η κεντρική διοίκηση προχώρησε στην αναγκαστική συνένωση των Ο.Τ.Α. δημιουργώντας μεγαλύτερες χωρικές ενότητες.

Σκοπός της κεντρικής διοίκησης ήταν οι Ο.Τ.Α. να παίξουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των διοικητικών, οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων της περιοχής.

Από την πορεία εφαρμογής του Καποδίστρια μέχρι σήμερα δεν αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά τα διοικητικά – οικονομικά – αναπτυξιακά – πολιτικά προβλήματα που ευελπιστούσε να επιλύσει το νέο διοικητικό σύστημα που προέκυψε από το νόμο του Καποδίστρια.

Βέβαια πρέπει να επισημάνουμε πως ο θεσμός βρίσκεται σε νηπιακό ακόμα στάδιο.

Επιπλέον δεν έχουν αντιμετωπιστεί μια σειρά από προβλήματα που παίζουν καθοριστικό ρόλο για την περαιτέρω ενίσχυση και ισχυροποίηση του θεσμού.

- α) Η κωδικοποίηση της νομοθεσίας των Ο.Τ.Α.
- β) Καθορισμός του εύρους των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α.
- γ) Η οικονομική ενίσχυση των Ο.Τ.Α. από την κεντρική Διοίκηση.
- δ) Η στελέχωση των Ο.Τ.Α. από υπαλλήλους με επιστημονική γνώση.
- ε) Η επιμόρφωση των πολιτικών στελεχών σε θέματα σχετικά με την αυτοδιοίκηση.
- στ) Η ενίσχυση των διαδημοτικών συνεργασιών κυρίως ανάμεσα σε όμορους δήμους αξιοποιώντας όλες τις νομικές δυνατότητες που τις παρέχει το ισχύον νομικό πλαίσιο με σκοπό να πρωταγωνιστήσουν στην Τοπική ανάπτυξη.

Οι ΟΤΑ μπορούν να συνεισφέρουν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων, στην τοπική ανάπτυξη και στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι ΟΤΑ κρίνεται απαραίτητο να βελτιώσουν τη διοικητική τους ικανότητα, για να εξασφαλίσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες στους πολίτες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

1. Θεοδ. Θεόδωρου , *Ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση κατά την τουρκοκρατία και την επανάσταση του 1821*, Εκδόσεις Αφοι Τολιδη, Αθήνα 1996
2. Χρήστος Κλειωσης, *Ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης (από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα)*, Αθήνα 1977
3. Μ. Σακελαρίου , *Η Πελοπόννησος κατά την διάρκεια της τουρκοκρατίας*, Εκδόσεις Αποτύπωση, Αθήνα 1978
4. Απόστολος Βακαλοπουλος , *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού (τουρκοκρατία 1669-1821)*, Τόμο Β, Εκδόσεις Σφακιανακη, Θεσσαλονίκη 1964
5. Συλλογικό Έργο, *Διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στην Μακεδονία*, Εκδόσεις Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκη, Θεσσαλονίκη 1999
6. Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., *Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός* , Εκδόσεις Σάκκουλας , Αθήνα 2001
7. Ανδριανόπουλου- Μαθιουδάκη, *Ελληνική Επανάσταση και αυτοδιοίκηση, (Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης)* τεύχος 5
8. Μπέσιλα-Βήκα Ευρ. & Παπαγιάννης Δον., *Σύγχρονες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση*, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 1997,
9. Ανδριανόπουλου- Μαθιουδάκη, *Ελληνική Επανάσταση και αυτοδιοίκηση*
10. Μπέσιλα-Βήκα Ευρ., *Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός* , Εκδόσεις Σάκκουλας , Αθήνα 2001
11. Σιακούλης Νικόλαος, *Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επί Τουρκοκρατίας*, Καλαματα 2003
12. ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, « Πρόταση για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 1997

13. Σταματόπουλος Δημήτριος, Συγκριτική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2002,
14. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ΄, ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004
15. Δήμος Κατερίνης-Καζταρίδης Ιωάννης, Κατερίνη, Ιστορία – Κοινωνία – Πολιτισμός, Εκδόσεις Τέρτιος, Κατερίνη, 2001
16. Δήμος Κατερίνης -Ράπτης Γεώργιος, Κατερίνη, Ιστορία – Κοινωνία – Πολιτισμός, Εκδόσεις Τέρτιος, Κατερίνη, 2001
17. Επίσκοπος Κίτρους Νικόλαος
18. Σύμφωνα με την Τούρκικη Στατιστική του 1902.
19. Παπαδόπουλος Στέφανος, Εκπαιδευτική και κοινωνική δραστηριότητα του Ελληνισμού της Μακεδονίας κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας, Θεσ/νικη 1970
20. Επίσκοπος Κίτρους Παρθένιος Βαρδάκας.
21. Σύμφωνα με την Τούρκικη Στατιστική του 1893.
22. Α. Χαλκιοπούλου, Η Μακεδονία, εθνολογική στατιστική των βιλαετιών Θεσ/νίκης και Μοναστηρίου, εν Αθήναις 1910
23. Α. Αρβανίτη, Η Μακεδονία εικονογραφημένη, Εν Αθήναις 1909
24. Τεχνική Υπηρεσία Δ. Κατερίνης
25. Τμήμα προγραμματισμού, Δήμου Κατερίνης

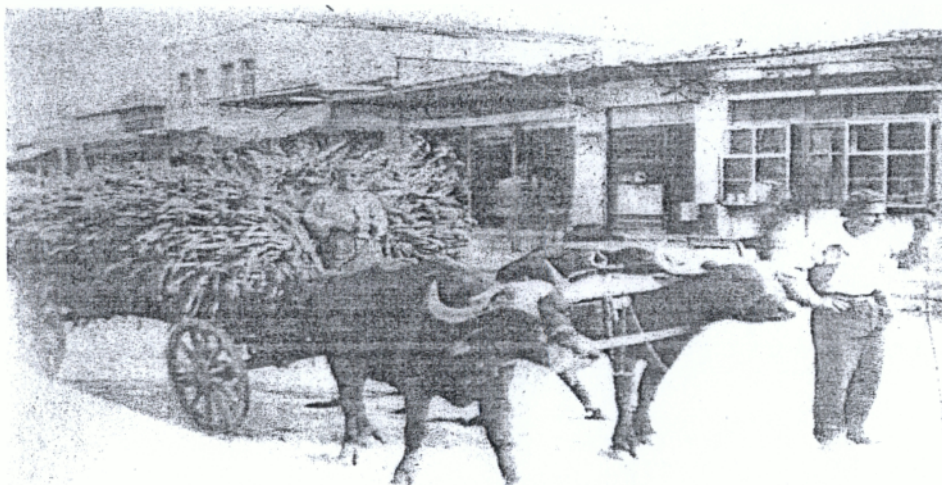
Περιοδικά

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ΄, ΤΕΥΧΟΣ 107, ΜΑΙΟΣ 2004

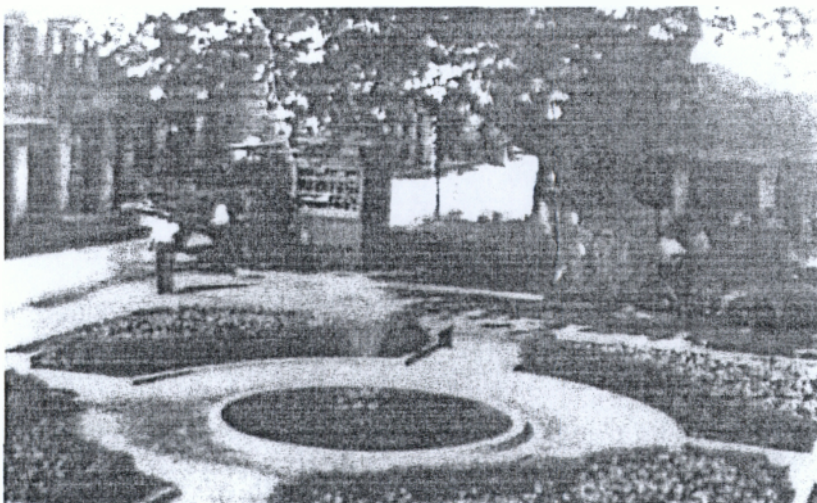
Εγκυκλοπαίδειες

1. *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Τόμος Ι ,Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. Αθήνα 1975
2. *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Τόμος ΙΑ ,Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. Αθήνα 1975

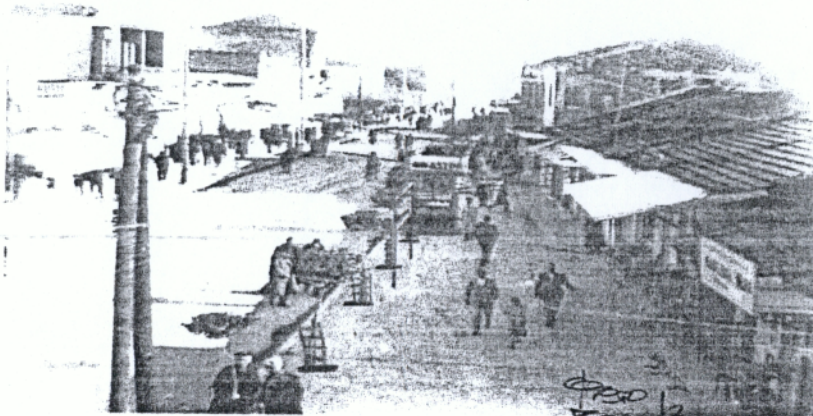
Πίνακας 1. Βοϊδάμαξα στην κεντρική πλατεία της Κατερίνης κατά το μεσοπόλεμο.

Πίνακας 2. Η πλατεία σιντριβανιού μετά τον πόλεμο.

Πίνακας 3. Η οδός Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Πίνακας 4. Η πλατεία Ελευθερίας

Πίνακας 5. Η οδός Ειρήνης , αριστερά ο παλαιός Ναός Θ. Αναλήψεως.

Πίνακας 6. Η πλατεία Ελευθερίας και το ποτάμι του Πέλεκα κατά μήκος της.

Πίνακας 5. Η οδός Ειρήνης , αριστερά ο παλαιός Ναός Θ. Αναλήψεως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....	1
Περίληψη.....	2
Εισαγωγή.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
Τμήμα Πρώτο Η Οργάνωση των Κοινοτήτων	
1.1.1 Η Ανάπτυξη των Κοινοτήτων.....	7
1.1.2 Βαθμίδες και διάκριση Κοινοτήτων.....	8
1.1.3 Οργάνωση Κοινοτήτων.....	9
1.1.4 Καθήκοντα Κοινοτικών Αρχόντων.....	10
1.1.5 Δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	11
Τμήμα Δεύτερο Συνταγματική Κατοχύρωση του Θεσμού	
1.2.1 Α Εθνοσυνέλευση.....	14
1.2.2 Β Εθνοσυνεύλευση.....	15
1.2.3 Γ Εθνοσυνεύλευση.....	16
1.2.4 Περίοδος Ιωάννη Καποδίστρια (1828-1831).....	16
1.2.5 Περίοδος Αντιβασιλείας (1833-1835).....	18
1.2.6 Οθωνική Περίοδος (1836-1862).....	19
1.2.7 Περίοδος Γεωργίου Α.....	19
1.2.8 Οι Μεταρρυθμίσεις του Χαρίλαου Τρικούπη.....	19
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.....	20
Δημοτική Αυτοδιοίκηση.....	20
1.2.9 Σύνταγμα του 1911.....	21
1.2.10 Οι μεταρρυθμίσεις του Ελευθέριου Βενιζέλου.....	22
1.2.11 Περίοδος Α Ελληνικής Δημοκρατίας.....	22
1.2.12 Μεταπολεμική Περίοδος.....	23
1.2.13 Μεταπολίτευση.....	24
1.2.14 Μεταρρυθμίσεις.....	24
Σχέδιο Ι. Καποδίστριας.....	24
Σύνταγμα του 2001.....	25
1.2.15 Πρόγραμμα Θησέας.....	27
Τμήμα Τρίτο	
1.3.1 Ιστορική εξέλιξη διαδημοτικών συνεργασιών.....	28
1.3.2 Ιστορική Εξέλιξη των συλλογικών Οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	31
1.3.2.1. Κεντρική Ένωση Δήμων Και Κοινοτήτων Ελλάδος.....	31
1.3.2.2 Τοπική ένωση Δήμων και κοινοτήτων.....	33

Τμήμα Τέταρτο	1.4 Σχέσεις Κράτους –Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	35
----------------------	--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Τμήμα πρώτο

2.1 Η Κατοχύρωση Της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Στο Κοινοτικό Δίκαιο.....	37
2.1.1. Η αρχή της επικουρικότητας και η Τοπική Αυτοδιοίκηση.	37

Τμήμα Δεύτερο

2 .2. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Σε Χώρες Της Ευρώπης	
2.2.1 Ισπανία	39
2.2.2 Αγγλία.....	40
2.2.3. Ιταλία.....	41
2.2.4 Γαλλία.....	43
2.2.5. Λιθουανία.....	43
2.2.6. Λετονία.....	44
2.2.7. Μάλτα.....	45
2.2.8 Σλοβακία.....	45
2.3. Η Αυτοδιοίκηση των 25 κρατών –μελών	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Τμήμα Πρώτο	3.1. Ιστορικά Στοιχεία.....	49
	3.1.2. Η Υπάρχουσα Κατάσταση-Προβλήματα μετά την Απελευθέρωση της Πόλης.....	53
	3.1.3. Εξέλιξη Πληθυσμού.....	56
	Συνολικός πληθυσμός Κάζα Κατερίνης	56
	Συνοικισμοί που συγκροτούσαν την κοινότητα Κατερίνης	57
	3.1.4 Ο Νεοσύστατος Δήμος Κατερίνης.....	58
	3.1.5. Ο Δήμος Κατερίνης σήμερα	61

Τμήμα Δεύτερο Δραστηριότητες του Δήμου Κατερίνης

3.2 Κοινωνικές Υπηρεσίες.....	61
3.2.1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών	62
3.2.2 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Με Αμέα	62
3.2.3 Γραφείο Παροχής Κοινωνικών –Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.....	63
3.2.4. Βοήθεια Στο Σπίτι	63
3.2.5. Κοινωνική Μέριμνα.....	64
3.2.6. Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.).....	64
3.2.7. Κέντρο Πληροφόρισης Νέων.....	65
3.2.8. Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)	65
3.2.9. Κέντρο Αποκατάστασης –Συντηρήσεων (Κ.Α.Σ.).....	65
3.2.10 Δημοτική Αστυνομία	66
3.3. Πολιτιστικές Δραστηριότητες.....	67
3.3.1 Απονομή Επαίνων	67
3.3.2. Εκδοτικές Πρωτοβουλίες από τον Δήμο Κατερίνης	67
3.3.3 Ημέρα Αγάπης.....	68
3.3.4. Σύγχρονοι Έλληνες Συγγραφείς στην Κατερίνη.....	68
3.3.5. 1η Αγροτουριστική Έκθεση.....	68
3.3.6. "Οικολογική Αυτοκινηση-Συνεισφορά στο Περιβάλλον".....	69
3.3.7. Φεστιβάλ Βιβλίου.....	69
3.3.8. Κυκλοφορώ και Προσέχω – Προσέχω και Κυκλοφορώ,.....	69
3.3.9. Διεθνές Σεμινάριο Διαιτησίας.....	70
3.3.10. Αδελφοποίησης.....	70
3.3.11 . Η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού οράματος κατάκτηση της Τ.Α. και των πολιτών.....	71
3.3.12 REGIOEUROPA.....	72

	3.4. Επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα Δήμου Κατερίνης.....	73
	3.4.1. Δημοτικές Επιχειρήσεις.....	73
	3.4.2. Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου.....	74
	3.4.3 Προγράμματα που έχει υλοποίηση ο Δήμος μέσω των Δημοτικών Επιχειρήσεων και Νομικών Προσώπων:.....	76
	3.4.4. Προγράμματα που Υλοποιούνται από το Δήμο και τις Επιχειρήσεις...7	
	3.5 Υποδομές του Δήμου.....	78
	3.5.1. Έργα του Δήμου για το Τρέχον Έτος.....	79
	3.5.2. Έργα του Δήμου Στα Δημ. Διαμερίσματα.....	81
Τμήμα Τρίτο	3.3.6. Διάρθρωση Υπηρεσιών Δήμου.....	84
	3.3.7. Πίνακας αρμοδιοτήτων.....	86
	3.3.8. Γράφημα Επαγγελματικών δραστηριοτήτων των Δ/Σ του Δήμου.....	87
Τμήμα Τέταρτο		
	4.1. Σχέση Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Περιφέρειας.....	88
Τμήμα Πέμπτο	Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι του Δήμου.....	89
Συμπεράσματα-Προτάσεις.....		91
Βιβλιογραφία.....		92